

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónap 2 korona

VIDÉKEN:
 Egy évre 26 korona
 Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
 4-heteses petit sor egyszer 20 ft,
 minden következőnél 10 fillér.

Rövidítve petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, március 11.

Mai számunk főbb közleményei:

- Műzfelosztás előtt.
- Választási mozgalmak.
- Az elfoglalt lakás.
- Lueger halála.
- Zseniális szélhámosság.
- Rózsika szerencséje.
- A pártelnök és a fekete hölgy.
- Tisza István Aradon.
- Tudós a cigányok között.
- Tarkaságok.

Elkésett szerelem.

Arad, március 10.

Mint a fiatal férj, aki esküvője után tudja meg, hogy szerelemből nősült: a függetlenségi párt utólag rájön, hogy ő hűve az általános választójognak. Hűve titkosan, községenként, ha tesszik, egyéb pótlékokkal fűszerezve. Hiszen hűve is volt — hogy ne lett volna hűve? — egészen addig az ideig, amíg többségbe nem jutott s az övé lett a hatalom, csak ép abban az időben felejtett el a hűvének lenni, amikor egyedül tőle függött, hogy megcsinálja.

Most azonban, miután Tisza István gróf nyíltan kijelenti, hogy az általános és titkos választójogot nem pártolja, — most újra föléled a függetlenségi pártnak a választójoghoz való önzetlen, nagy szerelme. S az emberei kiáltó szóval fordulnak a nemzeti munkapárthoz gyülekezők felé, akik között tagadhatatlanul so-

kan vannak a választójog kiterjesztésének barátai: hogy lehet oda menni? Ide méltóztassanak, ahol az általános titkos választójog látható és kapható!

Hát ennek a hívásnak aligha lesz eredménye. A politika üzleteiben is bizonyos szolidaritást várnak a kuncsaftok. Azt a kereskedőt, aki akkor ígér olcsón valamely portékát, amikor nincs raktáron, nem keresik föl bizalommal. Azt se, amelyik a konkurrenshez szabja az ígéreteit, s mihelyt a konkurrens szabott árakat hirdeti, ő a szabad alku, sőt hihetetlen árleszállítás elve alapján áll.

Mindenki ebben az országban megvan arról győződve, hogy a választójog a mai formájában meg nem maradhat. A jogot ki kell terjeszteni, a szavazattal bírók közé új rétegeket bevonni, — ebben nincs kétség. Csúpan a kiterjesztés mértékeire nézve vannak nézetkülönbségek, az egyik végtől a másikig. S mindenütt megszabnak bizonyos korlátokat: hiszen a nőkre a szociáldemokraták se akarják bizni az alkotmányt. Az egyik szűkebbre, a másik tágabbra akarja terjeszteni ezeket a korlátokat. Ebben van véleménykülönbség Tisza István gróf és mások között, az azonban kétségtelen, hogy Tisza István gróf is ki akarja terjeszteni igen jelentős arányban a választói jogot. Azt az álláspontot azután, amelyet Tisza a választói jog kiterjesztése dolgában elfoglalt, állani is

fogja s ha a politika új alakulása neki módot fog adni rá, meg is változtatja s az új, friss erők (így például teljes bizonyossággal az ipari munkások) bekerülnek az alkotmány sáncaiba. A koalíció azonban hiába vállalta az általános választói jogot; annak még torz alakját, a pluralitást se csinálta meg, s az ő program-változtatása révén az ország szavazói egyetlen-egygyel se szaporodtak meg. Már most, ha valaki hűve a választói jog kiterjesztésének, melyik kedvesebb előtte: az a politika, amely a fokozatos haladásnak legalább első lépcsőfokát biztosítja, vagy az, amelyik ugyan mindjárt a tornyot igéri, de amely riktó bizonyosságát adta a múltban, hogy ezt az ígéreteit nem teljesíti, mihelyt annak megtartására módja van.

Vannak megtérők, javulni kívánók, akik utólag jutnak a jobb meggyőződéshez. De az ilyeneknek tetteket kell mutatni, hogy a fogadkozásukat komolyan vegyék. Lehet, hogy még alkalma lesz a függetlenségi pártnak bebizonyítani, hogy utólag az általános választójogért komolyan és őszintén lelkesül s hogy ezt az elvét pusztán véletlenségből hagyta az előszobában, amikor a kormány székekbe ült. Most azonban, a képviselőválasztások előtt tett ígéret nem alkalmas arra, hogy a bennük csalódottakat más véleményre térítsék. Mert amikor ők egyszerre a választójogot

Tavaszi ibolyák.

Irta: Aradi Kálmán.

Bruckmann Dénes adóvégrehajtót minden nap ebéd után egy külvárosi kávéház ablakában lehet látni, amint püffedt, vörös ujjával az újságráma fogóját szeritotta s jóízűen szürgette feketéjét. Ezt a szórakozást az év minden napján megengedte magának. Amikor a déli harangszó zümmögése beszűrődött a fehérre meszelt büroójának ablaküvegén, Bruckmann Dénes egyetlen percet sem késve, letette a tollat a kalamárisra s gyorsan, szinte gépiesen lemosta vastag ujjairól a tentacéppel, aztán egy kefével, amelynek faburkolatáról az utolsó szörszálak is bucsuzni készültek, végigfutott a zsírfoltok különféle formáit magánviselő Ferenc József-kabátján. Nem múlt el két perc, s a köpös, rendetlen hajus emberke, aki hamisítatlan típusa volt a havi hatvan-hetven koronáért kormólló hivatalnok uraknak, kint volt az utcán s a tülekedő emberáradaton keresztül ideges magafeledkezéssel rohant hazafelé. Ilyenkor nem nézett se jobbra se balra, nem volt kíváncsi a mellette elhaladókra; ha valaki köszönt neki, azéltkül, hogy megnézte volna, ki üdvözölte, megemelte a kalapját s tovább rohant. Akármilyen történt az utcán, nem szakította meg az útját egyetlen pillanatra sem. Az ő kíváncsiságának nagyon szűk határai voltak; összefoglalta azokat egyetlen kérdésben, melyet még hazaért, százszer is feltett magának: vajjon mit csinál Jolánka?

Jolánka Bruckmann Dénes egyetlen gyermeke volt. Négy év előtt ajándékozta meg vele a felesége s azóta a kis család minden boldogságát, reményét a leánykában találta fel. Érdekes vonásokat viselt az arcán a gyermek; tömzsi alakja, a szögletes, osontos feje, a gesztenyebarna szinből kékbeolvadó szeme s a káprázatosan csillogó szőke haja az apja s az anyja típusának felismerhető keveréke volt. Bruckmann a boldog apák elragadtatásával csodálta gyermekét. Ha a kis leány valamit csacsogott, Bruckmann ugrált örömben, s ujjongva mondogatta feleségének:

— Hallottad? Ugy-e milyen okos a kis szentem, az én egyetlen kis leányom? Kinek van még ilyen gyermeke? Senkinek, csak nekem!

Olyankor pedig, ha nem számított mellékeresete akadt s bor került az asztalra, felizgatott fantáziával beszélt gyermekének jövőjéről. Maga mellé vonszolta feleségét, püffedt ujjait odatapasztotta az asszony kidomborodó melléhez s ragyogó szemekkel nézett rá.

— Asszony, ugy-e boldog vagy? — mondogatta. — Szép, egészséges gyermekünk van. Kell nagyobb boldogság egy háznál?

Az asszony csak bólintgatott a fejével, az ember pedig mindig jobban nekitűzsedett hangon folytatta:

— Igaz, szó sincs róla, több pénz is elférne a háznál. Belátom, hogy nagyon takarékoskodnod kell, hogy mindennap feltárlhass valamit az asztalhoz. De mondom neked kis-

anyám, hogy sokkal jobban van ez így, mintha mégegyszer annyit keresnék s a fizetésem fele patikára menne, meg aztán gyermekünk sem volna. Nekünk, hála az Istennek, nincsen semmi bajunk, egészségesek vagyunk, mint a makk, mosolygó, szép gyermekünk is van, a kire rábizhatjuk öreg napjainkat...

Az asszony ilyenkor felnevetett:

— Ugyan, hogy beszélhetsz ilyet, te vén csacsi? Hiszen még alig négy éves Jolánka

Az ember a fejét rázta:

— Nem baj. Ma még csak négy éves, egy év múlva öt éves lesz, tíz év múlva tizenöt, husz év múlva pedig már doktornő lehet. Te persze el sem tudod képzelni, hogy mit jelent az, doktornőnek lenni. Majd én megmagyarázom neked. Első sorban dicsőséget jelent. Mennyivel boldogabbak leszünk mi, ha azt kérdezik majd: a doktor Bruckmann Jolánka maguk leánya?

Aztán Jolánka is az egyszerű irodista lányok s a tanítónők fölött fog állani. Diplomás kisasszony lesz. Értsd meg asszony jól, diplomás kisasszony. Aztán anyai lesz a jövődeime, hogy Bruckmann Dénesnek nem kell majd öreg napjaira az eladósodott emberek feje alól kihuzni a párnát, hogy az állam kasszája megteljen. Az ilyen kellemetlenségekkel járó hivatalt hádd végezze csak más, nem akinek doktornő leánya van.

Az asszony aztán réha közbevetette:
 — Hát te arra nem is gondolsz, hogy férjhez is kellene adni a leányunkat?

is akarják, az nem sokkal raffináltabb kortesfogás annál, amikor a képviselőjelölt összeszedi az adókönyveket, hogy ő kijárja az adó eltörlesztését.

A választójog hívei, mint mások is, elhidegültek az olyan programponatok iránt, amelyekhez a hirdetőik csak addig hűek, amíg azok elérhetetlenek. Nekik is többet ér egy félkaréj kenyér, amelyet valaki készen ad, mint a csillag, amelyet fellengző beszédek kíséretében a kedvükért le akarnak hozni az égről. Többre becsülnek egy olyan reformot, amely után esetleg elégedetlenek is maradnak, mint az olyan reformot, amelyből nem lesz semmi.

Akármit fon be programjainak koszorujába, akármit járja a toborzót, akár milyen ígérettel parolázik a választók között, — minden alkalmasabb lehet ennél. Csak ép a választójogról ne szóljon. Mert ha egy gavallér kompromittált és faképnél hagyott egy nőt, akkor bajosan hiszik el róla, hogy abba a hölgybe később ideálisan szerelmes lett.

Házfelosztatás előtt.

A politika eseményei.

Távirati tudósítás.

Arad, március 10.

Nevezetesebb eseménye alig volt ma a politikának. Az új belügyi államtitkár elfoglalta hivatalát, több új kinevezés a holnapi hivatalos lapban fog megjelenni, néhány beiktatás volt ma és *Justh Gyula* is visszaérkezett agitációs körutjáról a fővárosba: ezek a mai nap hírei. Érdeklődéssel néznek országszerte *Tisza István* vasárnapi aradi beszéde elé.

A miniszterelnök vasárnap Bécsbe utazik, ahol a király aláírja a Ház összehívására és felosztatására vonatkozó iratokat.

Mai tudósításunk itt következik:

Ez a kérdés rendszeren elborította Bruckmann arcát. Mélyen gondolkodni látszott a kedvetlenül mondotta:

— Nem akarok rá gondolni. Először az volt a tervem, hogy jó feleségnek neveltem kis leányunkat, de mentől mélyebben foglalkoztam a kérdéssel, annál tisztábban láttam, hogy helytelen utakon járok. Látod, mi boldogok vagyunk, mert gyermekünk van. De hányszor torzalkodnánk, veszekednénk, ha nem volna közöttünk ez a szelid kis jószág, akiért elszenvédünk minden nélkülözést. Ha férjhez is akarunk majd adni Jolánkát, ki venné el pénz nélkül egy szegény adóvégrehajtó leányt? Egy másik szegény ördög. Talán egy másik adóvégrehajtó. Ma már hercegek, akik Hamupipókat vesznek feleségül, csak a mesékben léteznek. Jolánkát mi anyira elkényeztetjük, hogy neki, mire asszony lenne, sokkal magasabb igényei volnának, mintserint hatvan hetven koronából harminc napon át tudna tengődni férjével és esetleg gyermekeivel... Csak hallgass rám, jobb lesz így, sokkal jobb lesz. Inkább mi nélkülözünk még husz évig, hogy aztán mi is, meg a gyermekünk is boldog legyen.

Rendszeren meg is állapodtak abban, hogy Jolánkát doktornőnek taníttatják ki. Ezek a családi tanácsok este folytak le, mert a déli ebédidő felhasználását saját szórakozására tartotta fenn Bruckmann Dénes. Délben hazarohant a hivatalból, s amíg a felesége feltálalta a levest, a gyermekével játszadozott, aztán öt perc alatt elfogyasztották az ebédet s egy kül-

Khuen a királynál.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök valószínűleg vasárnap délután utazik Bécsbe és hétfőn jelenik meg kihallgatáson a király előtt. Ezen az audiencián első sorban a jelenlegi királyi kéziratot e hó 24-ig elnapolt országgyűlésnek már 21 ikére való összehívásáról szóló újabb királyi kéziratot fogja Khuen átvenni, amelyet valószínűleg kedden vagy szerdán a hivatalos lapban fog közzétenni. Ezután megkapja az országgyűlés felosztatására vonatkozó királyi kéziratot, amelynek alapján ő mint királyi biztos fogja a felosztatást végrehajtani. Az országgyűlés mindkét Háza a március 21-iki ülésen fogja tudomásul venni, hogy a felosztatás másnap, március 22-én történik meg. A felosztató királyi kéziratban nem lesz bent az új országgyűlésnek összehívása. Erőből külön királyi kézirat fog intézkedni, majd akkor, amikor a kormány elérkezettnek látja az időt a választások kiírására.

Új főispánok.

A király — mint a hivatalos lap holnapi száma közölni fogja — *Justh Ferenc* turócmezei főispánt és *Kaizler György* szilágymegyei főispánt saját kérelmükre felmentette és *Beniczky Lajos* nyugalmazott vármegyei alispánt *Komárom* vármegye és *Komárom város*, *Szontágh Jenő* pénzügyminiszteri titkárt *Mosonyvármegye* és *Pécsy Imre* járási főszolgabírókat *Szilágymegye* főispánjává nevezte ki.

Tisza gróf Sopronban.

Szegedről jelentik: A szegedi munkapárt elhatározta, hogy *Tisza István* grófnak a szegedi nagy-gyűlésen mondott beszédét több ezer példányban kinyomatja és a választók közt szétosztja.

Sopronból jelentik: *Tisza István* gróf ma értesítette a soproni nemzeti munkapárt vezetőjét, hogy április 16-án Sopronba érkezik.

Erzsébetvárosban ma alakult meg a nemzeti munkapárt. *Issekutz Győző* volt alkotmánypárti képviselő bejelentette, hogy belépett a nemzeti munkapártba.

városi kávéházba sietett, ahol az egyik ablakmélyedésben külön asztal volt fenntartva a részére. A mindennapi kávéházi cecét a szabad-óránban elvégzett másolások honoráriumából fedezte s így az asszony nem tiltakozott az ellen, hogy férje kávéházba járjon.

Bruckmann csak akkor látta, hogy vannak az életnek kényelmes percei is, amikor elfoglalta helyét az ablakmélyedésben. Mohón olvassza a lapokat, érdekelték a politika mozgalmait, meg az egyéb események is. Aztán amikor átböngészte az ujságokat s elfogyasztotta a feketéjét, gondtalanul a székek támaszkodott s kibámult az ablakon. Egy-egy nagyedőrára lekötötték a figyelmét az utcán járókelők. A kávéház ablakából nézve szépnek tetszett az élet, csak akkor gondolkodott más-képen, amikor már két óra felé járt az idő s neki is rehangnia kellett a többi emberekkel együtt a megélhetés után.

Egy tavaszi márciusi napon Bruckmann Dénesnek több gondja lehetett, mint amennyit megszokott. Mogorván, kedvetlenül ült a kávéházban. Nem érdekelték aznap az ujságok hírei s az előtte álló kávécsészét is csak félig ürítette ki. Szögletes, barázdás fejét széles tenyerébe hajtotta s egykedvűen nézett ki az utcára.

Amint elmerülve bámulta az embereket, egy kisleányt pillantott meg. Rongyos külsejű, fonnyadt arcú leányka volt, tavaszi ibolyákat árusított. Egy jól öltözött férfi két csokor ibolyát vásárolt a kisleánytól s szóba állt vele. Amikor tovább ment, megsipkedte a leány ar-

As új belügyi államtitkár székfoglalója.

Jakabffy Imre, a belügyminisztérium új politikai államtitkára ma délben foglalta el hivatalát. *Jakabffyt* *Bezzerédj Viktor* államtitkár üdvözölte, mire ő válaszában többek közt ezeket mondta:

— Tudom, hogy a mai politikai viszonyok között a rendesnél lényegesen több, nehezebb munkát kell végeznünk. Ez a munka csak fokozódni fog, ha azok a nagy belügyi reformok, melyeket a miniszterelnök úr programjában megjelölt, munkába kerülnek. Ez a munka a közigazgatás reformját célozza. Önök, akik ez ügyek körül tájékozottsággal bírnak, legjobban tudják, hogy egy haladó nemzet igazi érdekeit a mai közigazgatási rendszer kielégíteni nem képes. Éppen azért úgy hiszem, természetesnek méltóztatnak találni, ha addig is, míg a reform testet ölt, a mi részünkről megteszünk minden lehető arra, hogy ahol módunkban áll, a közigazgatást javítsuk, egyszerűsítsük, gyorsítsuk azáltal, hogy a bürokratizmus túltengéseitől és kinövéseitől megszabadítsuk és ily módon is hozzájáruljunk közállapotaink javításához.

A nagy tetszéssel fogadott szavak után az államtitkár a minisztérium osztályvezetőivel tanácskozott.

Justh Gyula Budapesten.

Körutját befejezve, *Justh Gyula*, a függetlenségi- és 48-as párt elnöke, ma este érkezett vissza a fővárosba, ahol imponáns fogadtatást rendeztek számára. Körutjának utolsó állomása *Karcag* volt, ahova ma délelőtt érkezett meg *Nagybányáról*. A karcagi függetlenségi- és 48-as párt délutáni, nagy arányokban előkészített népgyűlésén *Abrahám Dezső*, a kerület képviselője beszámolt s ezután tartott *Justh Gyula* beszédet. Budapestre *Justh Gyula* este 9 óra 55 perckor érkezett. A nyugati pályaudvaron ünnepélyesen fogadták. A függetlenségi- és 48-as párt valamennyi tagja testületileg fogadta, de kivonult az egyetemi ifjuság és a Turul-szövetség is.

A pályaudvaron körülbelül 20 képviselő és 50 egyetemi hallgató jelent meg *Justh* fogadtatására. A Perronra csak ujságírókat és néhány hivatalos személyiséget engedtek be a

oát. Aztán egy kézkubonyos munkás ember jött arra s a kisleányt, aki elébe szaladva kínálta az ibolyát, érdes kezével félrelökte. Pizkos arcoskáján két könnyesepp gördült le s tovább ment.

Bruckmann szíve összeszorult s szánalommal nézett a gyermek után. Megsajnálta s elhatározta, hogy utána megy s megajándékozza egy húszfilléresrel. Felállt, kifizette a kávéját, a kalapját a fejébe nyomta s kiment az utcára. A kávéháztól alig néhány lépésnyire álldogált a kisleány. Bruckmann elővette a pénztárcáját, kikeresett abból egy nickel pénzdarabot s azt a virágárus leányka kezébe nyomta. Az megköszönte a pénzt s az ibolyákkal megrakott tányért Bruckmann felé nyújtotta.

— Nem kell virág, kisleányom — mondotta az ő jószágos, szelid hangján. Nekem nincsen szükségem a te ibolyáidra s talán másnak magasabb áron eladhatod azokat. Tudom úgy is, szükséged van a pénzre.

A kisleány csodálkozással nézett fel Bruckmannra. Ilyen vevője kevés akadt. Mások inkább lealkudtak az ibolyacsokrok árából, nem hogy visszaadták volna a virágot. Illedelmesen meghajolt s okosan válaszolt:

— Ugy ám, bácsi, az anyám azt mondta, hogy ezután nekem kell pénzt keresni. Az ilyen kisleányokat megsajnálják az emberek s vesznek tőle virágot, de szegény anyám mit csináljon. Nem tanult ám az anyám dolgozni, mert az apa nagy ur volt, a városházára járt írni...

Bruckmannnak önkéntelenül *Jolánka* jutott az eszébe. Az egész testében megremegett.

rendőrök. E miatt Madarász József képviselő összetűzött egyik rendőrtisztviselővel.

— Majd megmutatom én annak a Hieronyminek, — kiáltozta.

Justhót a Perronon megjelent kis tömeg lelkes ovációban részesítette. Kocsijából ki akarták fogni a lovakat, de Justh kijelentette, nem engedi kocsiját emberek által húzatni, inkább gyalog megy haza. Tényleg a hosszú utat lakásáig gyalog tette meg. Mialatt a tömeg 150—200 főre szaporodott, énekelni kezdték a Kossuth-nótát és többen Kossuth Ferencet abugolták. A tömeg egész a lakásáig kísérte Justhót.

A pályaudvaron Visontai Soma üdvözölte Justh Gyulát, a kit a lakásánál még egyszer üdvözöltek. Justh rekedt hangon köszönte meg az ovációt.

A miniszterelnök a fölmozgatásról.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök az országgyűlés fölmozgatásáról egy újságíróknak a következő információt adta:

— Március huszonegyedikére szándékozom a képviselőházat összehívni és *huszonkettedikére tervezem az országgyűlés fölmozgatását.* Előbb azonban Bécsbe utazom és öfelségének előterjesztést teszek. Egyelőre csak a fölmozgatásról van szó. A képviselőválasztás elrendelése csak később történik meg. A törvény tudvalevően három hónapot szab meg az új parlament összehívására és így marad elegendő idő. Mindenesetre azonban olyan időben lesz a képviselőválasztás, hogy miként már régebben mondtam, legkésőbb június közepén összeülhessen az új Ház. Abbeli előzetes szándékomról, hogy most indemnitást kérjek, lemondtam. Azok után a nyilatkozatok után, melyeket az indemnitásról ellenzéki oldalról tettek, semmi értelme sem volna a tárgyalásnak. Nem volna komoly dolog, de sőt csak zaklatná a lelkeket. A Ház fölmozgatása után későbbi időben teszek előterjesztést öfelségének a képviselőválasztás dolgában, mindenesetre a törvény értelmében. Egyébként újabb politikai mozzanatok nincsenek. Legközelebb újabb főispáni kinevezések lesznek, amelyekkel teljes lesz a főispáni létszám. Az államtitkárok kinevezését későbbi időre hagytam.

Hátha... hátha... Nem lehet tudni, ő is meghalhat. Ki tudja, talán már holnap örökre behagyhatja a szemét. És akkor mi lesz a feleségével és a gyermekével. A nyugdíj kenyérre se lesz elég. A felesége nem tud olyan kézimunkát, amelyből akár milyen nyomoruságosan is megélhetnének. Legjobb esetben szakácsnőnek mehetne. Nyomorogna, szenvedne. És a gyermek?...

— És a gyermek?... Annak nem lesz módjában tovább tanulni. Nem lesz doktor, mint ahogy azt ő olyan szépen elgondolta. Csavarogni fog éhesen, rongyosan az utcán. Talán virágokat fog árulni, mint az a kislány s majd Jolánka arcát is megcsipkedni egy vén kéjenc s megugrja egy durva munkás...

Egymást kergették agyában az őrjítő gondolatok. M. gállt, azután önkéntelenül futni kezdett haza felé. Nem látott maga előtt senkit és semmit. Szemei előtt összefutottak a körvonalak: az utcán hullámozó embertömeget egy hosszú, fekete sávnak látta, amely alól szennyes pocsolyszagot vitt feléje a tavaszi szél...

Még csak néhány lépést kellett rohannia s otthon volt. Kimerülve, tajtékoz ajakkal állott meg lakása küszöbén s nagyot lélegzett. Aztán erőt vett magán, öklével belökte a szoba ajtaját s egy lépéssel az asztalnál játszó gyermekéhez ugrott. Karjaival átfogta a kislány aranyshoke fejét s magához szoritotta. Percekig nem engedte el.

Az asszony rémülve kiáltott rá:

— Dénes! Az istenért. Dénes mi lett?!

Bruckmann Dénes nem felelt. Az asztalra borult és keservesen sírt.

Főispáni beiktatások.

Tordáról jelentik: Tordaaranyos megye törvényhatósága ma installálta *Betegh Miklós* főispánt. Az installáció nagy ünnepséggel ment végbe.

Trencsénből jelentik: *Palavszky Gyula* beiktatása ma fényes ünnepségek között ment végbe. *Baross Jusztin* alispán nyitotta meg az ülést. Beszéde közben a törvényhatósági bizottság tagjai a miniszterelnököt és *Tisza Istvánt* éljenezték. A főispánt *Ostroloczky Géza* üdvözölte, mint olyan férfit, aki a megye nagy szülöttjének, *Baross Gábornak* nyomdokain halad.

Szatmárnémetiből jelentik: Szatmár város törvényhatósági bizottsága mai értekezletén elhatározta, hogy *Csaba Adorján* ujonnan kinevezett főispánt március 17 ikén iktatja be ünnepiesen. A törvényhatóság a főispánt, ki mint a város régi polgára, a legszívélyesebb viszonyban állott a város közönségével és akit rokoni és baráti kötelékek fűznek a város több családjához, — szívélyesen üdvözli új méltóságában, de az üdvözlésnek nem ad politikai színezetet. Az iktató közgyűlésen a főispánt *Vajay polgármester* és *Keresztszeghy dr.*, a munkapárt elnöke üdvözlik.

Bajáról jelentik: A bajai törvényhatóság március 16 án iktatja méltóságába ifj. *Szemző Gyula* főispánt ünnepiesen. A főispán 16-án különvonattal érkezik Bajára. A bajai függetlenségi párti törvényhatósági bizottsági tagok holnap értekezletet tartanak, amelyen a vezetőség oly indítványt terjeszt elő, hogy a főispán beiktatásán jelenjenek meg.

Iglóról táviratozzák, hogy ott ma iktatták be zajos ovációk között *Willand Arthurt*, az új főispánt.

Deésről jelentik: *Bethlen Balázs* gróf főispáni beiktatása ma ment végbe nagy lelkesedéssel.

Egy öreg pártelnök levele

A függetlenségi- és 48-as Kossuth-párt már megkezdte azoknak a körleveleknek szétküldését, melyekben a vidéki pártelnököket az agitáció megkezdésére és a jelöltség ügyében való javaslatételre hívják fel. Ilyen körövény érkezett a napokban *Hódmezővásárhelyre* is *Kovács Ferenc*hez, akitől ma a Kossuth-párt elnöksége a következő nem mindennapi választ kapta:

Folyó hó 3 án kelt becses levelüket véve tisztelettel tudatom, hogy háromnegyed év óta nem vagyok pártelnök, mivel nyolcvan éves korom pihenésre készítet. Most *Endrey Gyula* képviselő ur az elnök. De azt én is kijelenthetem, hogy *mi vásárhelyiek nem tartozunk a mindenáron Béccsel megbarátkozó Kossuth-párthoz.* A hazának jobb szolgálatot vélünk tenni, ha hatalmas ellenzéket képviselünk, *mintha felcsapunk labancnak.*

Hazafias üdvözlettel *Kovács József* volt pártelnök.

Függetlenségi marakodása.

Hogy a két függetlenségi pártban milyen kevés kedv mutatkozik a kibékülésre, mutatja a Kossuth-párt hivatalos lapjának, a *Budapestnek* ma megjelent alábbi közleménye:

A Justh-párti sajtó eddig csak egy dologban árult el némely politikai belátást. Abban, hogy nem a maga vezérét magasztalja, hanem üti Kossuth Ferencet. Vezérnek csak olyan férfit ismerhet el a független magyarság, mint amilyen Kossuth Ferenc. Annyi kitűnő tulajdonságot azonban, hogy Kossuth Ferencel értékben egyforma legyen, az új vezérre ráhazudni még annak is nagyon nehéz, aki a hazudozásban egyébként nem járhatlan. A dolgot tehát másként kell kezelni. Ha nem lehet növeszteni az új nagyságokat, fogyasztani kell a régit és amit elrágalmaznak az igazi vezértől, azt diszül és érdem gyanánt rá lehet akasztani a bitorlóra. Kossuth Ferenc konok megértelemgalmaztatásának a Justh-párti sajtóban ez a pszichológiai magyarázata. Vagy van talán ember ebben az országban, aki elhagyja a Justh-

párti sajtó egyik orgánumának azt a rágalmat, hogy Kossuth Ferencnek az a szándéka, ami Khuenés és neki is az a törekvése, hogy a választói jog kérdése minél később kerüljön napirendre? Van ember az országban, aki ezt elhagyja? A választói jog kérdésében elhagyható e Kossuth Ferenc halasztó szándéka, mikor a kormányválság ideje alatt nemcsak itt, hanem Bécsben is a reform mielőbb való megvalósítása érdekében exponálta magát. Ez nem titok. És rövid lehet odaát az emlékezőtehetség. Hiszen Kossuth csak a minap mondta nevezetes ceglédi beszédében, hogy „a gazdasági önállóság kivívása mellett, sőt ez idő szerint még annál is sürgősebben követeljük a választói jog reformját, amelynek késedelemért minket, kik folyvást sürgetjük, szemrehányás nem érhet. Hitünk szerint véget kell vetni annak, hogy e kérdéssel folyvást fenyegethessék a nemzetet: felülről, mint Damoklesz karddal, alulról, mint gyilokkal.” Hogy Justh Gyula még miért nem miniszter, azt még nem derítette föl a történelem, de hogy Kossuth Ferenc már mért nem miniszter, azt ország-világ tudja. Azért, mert a független magyar politikából nem engedett, se a választói jog kérdésében, se másban, ami nemzeti érdek. Nemzeti. Csak így macskakörmök nélkül. Macskakörmökkel csak a Justh-párti lapok írják. Mert amoda át már ott tartanak, hogy a nemzeti törekvéseket egyszerűen lemacskakörmözik.

A horvát bán eskütétele.

Tomasich Miklós horvát bán, aki tegnap este Bécsbe érkezett, ma délelőtt a király kezébe letette a titkos tanácsosi esküt. Azután a király külön kihallgatáson fogadta a bánt.

A király, aki ma reggel fél 8 órakor Schönbrunnból a Hofburgba érkezett, háromnegyed 10 órakor az általános kihallgatások előtt kivette *Tomasich Miklós dr.* horvát bán, titkos tanácsos esküjét, amelynél *Aerenthal* gróf külügyminiszter és *Gudenus* gróf főkamara-interveniáltak. Az esküformát *Meade dr.* udvari és miniszteri tanácsos olvasta.

Az elfoglalt lakás.

Följelentés az aradi járásbírósnál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, március 10

A minap megírták a lapok, hogy Budapesten egy pincért fedezett fel a hatóság, aki tizenkét esztendővel ezelőtt nagy nyomorában „néhány napra” beköltözött feleségével és kis leánykájával a szükségialakásba és a szűkölködésnek és elhagyatottságnak ezt a siralmas barakkját most hagyta el — kilenc tagú családjával. Az ő lakásmizériája, pillanatnyi szükséglete tehát 12 évig tartott. A lakások száma ez idő alatt olyan mértékben csökkent Budapesten, mint a milyen mértékben a pincér családja szaporodott és most, hogy elhagyta a szükségialakást, úgy eldotta meg a lakásmizériát, hogy elköltözött szülőfalujába, Drenkovára.

Aradon talán még nem ilyen nagy a lakásnyomor, de hogy itt is lehet erről beszélni, azt igazolja az a panasz, amelyet *Petrovics János* magánzó, háztulajdonos ma tett *Zih József* büntető járásbíró előtt.

— Révay-utca 7. számú házamban — mondotta a panaszos — volt egy üres lakás. A lakó február 1 én kiköltözött belőle és üresen maradt. Én bizony elfelejtettem még cédulát is kiakasztani, hogy a házban lakás van kiadó. Annál nagyobb volt a meglepetésem, amikor egyik ismerősöm arról értesített, hogy Révay-utcai házamban (én nem ott lakom) egy nő lakik. Odamentem, hogy meggyőződést szerezzek magamnak a dologról és az elhagyott lakásban egész kényelmesen berendezkedve egy asszonyt: özvegy *M. Péternét* találtam.

— Hogyan kerül ön ide asszonyom? — kérdeztem. — Kitől vette bárbe ezt a lakást?

— Uram — mondotta a nő — ha őszinte akarok lenni, a következőkben kell elmondanom a lakás elfoglalásának történetét:

Abból a lakásból, ahonnan idejöttem, feltétlenül el kellett költözöm. Hogy miért, azt ne forszirozzuk. Elég az hozzá, sürgősen lakás után kellett nézmem, ha nem akartam az isten szabad ege alatt maradni. Így jutottam az ön házába, ahol egy lakatlan lakásra bukkantam. Nem gondolkodtam rajta, hogy jogilag megállhat az, amit teszek, vagy nem, nem gondoltam a következményekre, csak azt tudtam, hogy nincs lakásom és csak azt láttam, hogy itt egy üres lakás áll. Elfoglaltam a lakást — és most itt vagyok.

Petrovics arra kérte az asszonyt, ha már jogtalanul elfoglalta a lakást, záros határidőn belül hagyja el. Az önkényes lakónő azonban a háziurnak nem tudta teljesíteni ezt a kérést, — mert nem volt másik lakása.

Erre következett a feljelentés idegen ingatlan jogtalan elfoglalása és magánlaksértés címén. Az ügyben Zih bíró legközelebb fog ítéletet hozni.

Tisza István Aradon.

Tudnivalók a vasárnapi ünnepélyről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg Aradváros közönségének körében ama politikai események iránt, melyeknek vasárnap Arad lesz a színhelye. Tisza István grófot hallani kívánják a polgárok ezrei. A munkapárt alakuló közgyűlése a sajátos aradi viszonyok miatt azonban csak egy oly teremben lesz megtartható, a mely tekintélyes térfogata dacára is korlátolt számban fogadja be a tömeget.

A rendező bizottság ma tartott ülésén behatóan foglalkozott a gyűlésen részt venni akarók elhelyezésének kérdésével és arra az eredményre jutott, hogy a gyűlésen megjelenők részére személyre szóló belépő jegyeket bocsát ki. Első sorban természetesen az aradi munkapárt tagjainak ad ki ilyen belépő jegyeket. A jegykereslet igen nagy, a Fehér Kereszt szálló nagytermében rendelkezésre álló hely pedig szűk. Így a jelzett sorrend szigorú betartása mellett is aligha tudják mindazokat a párttagokat helyhez juttatni, akik már eddig is bejelentették megjelenésüket a rendező bizottságnál.

A párt irodája már holnap, pénteken megnyílik, hogy a jegykiadás fennakadás nélkül történhessen meg. Az iroda a Fehér Kereszt szállójában van berendezve és nyitva lesz délelőtt 9 és 12 óra között és 3 és 7 óra között délután. Ugyanilyen időközökben szombaton és vasárnap délelőtt tart a bizottság az irodában hivatalos órákat. Itt vehetik át a munkapárt tagjai névre szóló belépő-jegyeiket. Akik vidékről kívánnak az irodával érintkezni, azok a telefont használhatják. Az iroda telefonszáma 171.

A Budapestről érkező vendégek, a vidékről érkező küldöttségek tagjai, valamint azok az aradiak, akik a vendégekkel együtt óhajtanak ebédelni, délben egy óraker ebédre gyűlnek össze a Központi szálló nagytermében. Egy teríték ára itallal együtt négy korona ötven fillér. Akik ezen az ebéden részt óhajtanak venni, azok jelentsék be szándékukat Rénai A. Jánosnál a Központi-szállóban.

Az esti banketre, mely 7 óraker lesz a Fehér Kereszt télikertjében, előjegyezhetni azokon az iveken, melyek a már említett helyeken találhatóak.

A tegnap közölteken kívül Tisza István grófot az aradi nagygyűlésre még a következők kísérik le Budapestről: Sárközy Aurél, Farkas Zoltán, Dániel Gábor, Kovács Sebestyén Endre, Ferenczy Elek, Beóthv Pál, László Mihály és Heinrich Antal. Tisza és a politikusok 6 óra 55 percker indulnak el a nyugati pályaudvarról és a déli gyorsal érkeznek Aradra.

Választási mozgalmak.

Távirati tudósítás.

Arad, március 10.

Az aradmegyei román nemzetiségi párt már megállapította a megyei jelöléseket, amelyek közül eddig nyilvánosságra jutottak a következők: a világosi kerületben Pop C. István, a radnaiban Goldis László, a borosjenőiben Bocu Szevér, a „Tribuna“ szerkesztője vállal jelöltséget, a jószáshelyi kerületben Oncu Miklós nem lép föl többet és helyette Pópa György dr. buttyini ügyvédet jelölték. A kisjenői kerületben nem Marsieu Jusztin dr., hanem Góga Octávián, a magyarországi legnagyobb román költő lép föl. Az ujszentannai kerületben Marsieu Jusztin dr. lesz a jelölt. Goldis László vasárnap Ménesen mond beszámoló- és programbeszédet.

Lukács László román nemzetiségi képviselő, ki a napokban Bukarestben időzött, egy ottani hírlapíró előtt úgy nyilatkozott, hogy a nemzetiségi párt, ha a képviselőválasztások terrorisztikus hatósági befolyásolás nélkül fognak történni, 44 kerületben feltétlenül mandátumhoz jut, 84 kerületben pedig az a jelölt fog győzni, akit a nemzetiségi párt támogatnak. Tény, hogy Khuen miniszterelnök a nemzetiségi párt kiküldöttjeivel tárgyalt, ez a tanácskozás azonban csak informatív jellegű volt és semmi tekintetben sem hozott végleges döntést. A nemzetiségi párt várakozó álláspontot foglal el, míg a kormány beterjesztendő törvényjavaslataival bizonyosságát nem adja, hogy a nemzetiségi sérelmeket orvosolni akarja.

Egyes lapok azt a hírt közölték, hogy Bánffy Dezső báró, Szeged I. kerületének országgyűlési képviselője, Szilágysomlyón fogja magát jelöltetni az új választás alkalmával, abban a kerületben, amelyből először került be a parlamentbe. Bánffy ma délután Végman Ferenc dr.-hoz, a szegedi Bánffy-párt elnökéhez táviratot intézett, melyben ezt mondja: Kérem a szilágysomlyói jelöltségem tárgyában közzétett, egészen alaptalan, hazug hírt erélyesen megcáfolni.

Gyuláról ezeket jelentik a békésmegyei jelölésekről: Békéscsabán Achim L. Andrást és Pető Sándort emlegetik a parasztpárt, illetőleg a demokrata-párt jelöltjeként. A munkapárt valamelyik jeles tagját lépteti fel Gyulán K. Schriffert József eddigi képviselő ellen. Még a személyben nem történt megállapodás. Szarvason Haviár Dániel dr. eddigi képviselő ellen a gazdapárt állít jelöltet. Gyomár Fábry Károly Justh-pártival szemben a Kossuth-párt Kolozsi Endre mezőberényi főjegyzőt szándékozik jelölni. Békésen Kecskeméthy Ferenc eddig az egyedüli jelölt.

Székelyhídon a függetlenségi és 48-as párt Fráter Lorándot jelölte.

Csikszereván Hajnó Ignáccal, a függetlenségi és 48-as párt jelöltjével szemben Kálly Ubul volt csikmegyei főispán próbálkozik Kossuth-párti programmal.

Nyárádszereván Gál Sándort, a képviselőház mostani elnökét, újra jelölték.

Veszprémben különböző politikai pártállású választók együttes értekezletet tartottak és elhatározták, hogy Óváry Ferencet, a kerület jelenlegi képviselőjét újból jelölik.

A soproni munkapárt Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt kívánja a kerület eddigi képviselőjével, Csizmadia Endrével szemben jelölni. Legközelebb küldöttség megy Sopronból Budapestre, hogy a miniszterelnöknek felajánlja a jelöltséget.

Szilágysomlyóról jelentik: A román nemzetiségi választók tegnap délután Szilágysomlyón bizalmas értekezletet tartottak. A közlegő választásokra nézve intézkedtek és a választókerületekben jelöltek állítanak. Megbeszéltek az értekezleten, hogy a jelenlegi kormányval szemben minő magatartást tanúsítsanak, foglalkoztak Tisza István gróf nagyváradi beszédével és a vidéki pártszervezés kérdésében szükségesnek látszó teendőkre nézve megállapodásra jutottak.

Ceglédről jelentik: Az országos függetlenségi és 48-as párt alelnöke, Batthyány Tivadar gróf a minap a ceglédi választók egy küldöttségének kijelentette, hogy Cegléden Kossuth Ferencel szemben, annak dacára, hogy erre a mutatózó jelenségek szerint sikerrel lehetne vállalkozni, nem hajlandó ellenjelöltet állítani. Most arról értesültünk, hogy a ceglédi választópolgárok egy tekintélyes része tegnap tartott értekezletén elhatározta, hogy a választásokra Kossuth Ferenc ellen mégis jelöltet állít és pedig Justh-párti programmal.

A főváros IX.-X. kerületének jelenlegi képviselője, Ballagi Aladár lesz a következő képviselőválasztáson ismét jelöltje a függetlenségi és 48-as pártnak.

A nagyvázsonyi kerületben Bauer Antal dr. nemzeti munkapártival szemben Török Sándor dr. budapesti ügyvédet léptetik fel Justh-párti programmal.

Pécsről jelentik: Baranyamegye intelligenciájának közreműködésével nagy lelkesedések megalakult a baranyamegyei nemzeti munkapárt. Elnök lett: Mándy Sámuel, alelnökök: Németh Lipót, Stajevics János, Barma Lajos, Balogh József esperes, Andrics Tivadar, Wolff Zsigmond. Végül a régi járási pártelnököket is megválasztották. Táviratilag üdvözölték Csáky Albin grófot, Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt, Tisza István grófot, Lukács László pénzügyminisztert, Parozel Dezsőt, Fejérváry Imre bárót, volt baranyamegyei főispánt. A párt elhatározta, hogy a jelölésekre nézve e hónap végén határoz.

Sátoraljai helyről jelentik: A nemzeti munkapárt megalakulására az előkészületek Sátoraljai helyen nagyban folynak. Tegnap délelőtt Meczner Gyula munkapárti főispán elnöklésével szűkebbkörű értekezlet foglalkozott a szervezés ügyével. Az értekezleten elhatározták, hogy a jelöltséget Jakabffy Imre belügyminiszeri államtitkárnak ajánlják fel küldöttségileg. Jakabffy jelölése a kormánypártiak között általános örömet keltett.

Karánsebesről táviratozzák: A karánsebesi választókerület alkotmánypártja mai ülésén elhatározta, hogy Burda Szilárd képviselőnek a nemzeti munkapárthoz való esatlakozását helyeslőleg veszi tudomásul.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Turista kirándulás Olaszországba. Az európai kultúra bölcsőjében, Rómában 4 napot töltenek a kirándulók. E négynapos tartózkodást mutatja be a turista egyesület képekben a Block, Ingusz és Kerpel cég kirakataiban rendezett kiállításon. Itt ismerik meg a kirándulók az ó-, közép- és új-kori Rómát. A Caesarok fórumain, ahol már csak egyes oszlopok hirdetik az ó-világ művészetét, meglevenedik előttünk az ós római pogány korszak összes borzalmával és dicsőségével. Egyenkint léptetnek el előttünk a leghíresebbek: Aurelius, Hadrián, Neró, Julius Caesar, Antónius, Constantio, Titus, Diocletian, majd Ciceró és a többiek. Az új Róma is sok látnivalót, szórakoztatót és tanulságosat nyújt nekünk. A pápa birodalma, a Vatikán világhírű templomaival és kápolnáival; híres művészek festményeivel, szobrászati alkotásaival, tömérdek múkincseivel, gazdag könyvtáraival egy teljesen új világot tár fel előttünk. A változatos és élénk program feledhetetlen emléket állít az ember képzeletében.

az ismerősökkel fölvevett jegyzőkönyvek ad akta kerültek.

Tegnapelőtt Léway kapitány a hivatalában ült és mint annyi év óta, adta ki a rendeleteket: ezt így, ezt úgy, ezt itt, azt ott kell keresztetni.

Egy egész társaság jött be. Egy egyszerű asszony, egy elegáns urnő és egy nyolc-éves leány. Mondják a nevüket, az urnő idegen kiejtéssel egy furesa idegen nevet. Ő volt a Rózsika, a kis leány a leánya és a másik asszony a háziasszony a Király-utcából. Ez szólt:

— Kérem, mikor a kiállítás volt, itt voltam bejelenteni, hogy eltűnt az albérlőm. Tegnap eljött hozzám. Tessék fölvenni, hogy megkerült.

Es aztán Rózsika, az uri hölgy elmondta, hogy kiment akkor a Dunához, de nem volt ereje végrehajtani a tettét. És ez a gyöngeség volt a szerencséje. Három idegen ur ment arra s látták, hogy valami baja van, az egyik tolmácsot hivatott s kikérdezték. Aztán másnap elutaztak s azóta ennek az egyik urnak felesége lett, egy duggazdag külföldi parafagyárosnak.

Mindig vágyott eljönni Budapestre, most beteljesülhetett a kívánsága, eljött egykori otthonába meghálálni régi háziasszonyának jószágát és azt mondta, hogy a kapitány ur is mennyit kerestette, hát köszöni a szíves keresést, él és jól érzi magát. Csak azt sajnálja, hogy a kis leánya már nem tud magyarul.

Léway kapitány fölhozatta az aktákat, reávezette a záradékot s ismét ad akta küldte az iratosomót.

Ez nem regény, száraz valóság.

IRODALOM ES MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Sötét pont, vigjáték. Bemutató előadás. (C bérlék.)

Szombat: Sötét pont, vigjáték. (A bérlék.) Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal, Cseh Ferenc tenorista fellépésével Cigánybáró operett, este rendezés helyárrakkal Tilos a csók, operett.

* Sándor Erzsébet Aradon. Holnap, szombaton este 8 órakor játszódik le az idei hangverseny-szezon legművészebb eseménye. Sándor Erzsébet hangversenye iránt nemcsak Aradon, hanem a vidéken is óriási mérvben nyilatkozik meg az érdeklődés. Dienzl Oszkár zongoraművész közreműködése emelni fogja az est sikerét. Jegyek osekély számban 2, 4, 5 és 6 koronáért Klein könyvkereskedésében válthatók.

* Új képiállítás. Ismert magyar festőművészek vásznaiból tárlat nyílt ma meg Weisz Leó műkereskedő látogatott szalonjában. A képiállításán találjuk többek között: Lincz Lajos, Pataky László, Istvánffy, Krisch-Körösi Aladár, Juhász Árpád, Novák Sándor, Nagy Sándor, Joáchim, Széry József stb. műveit. — Megtekintése díjtalan.

* Érdekességek az Urániában. Szinpompás, lebilincselő látványosságokban gazdag az Uránia új műsora. Carlo Rossi szíadus leírása után készült az angol história egyik legvéresebb jelenete, Edvard király fiának tragikus sorsa és Gloucester grófnak, a pupos szörnyetegnek rettetemes uralemvágya halála. Ez a kép maga elegendő vonzóerő. Egy másik slager a birmai pagodákat, a budha vallás kultuszát mutatja be mestéri felvételekben. A tanulságos és lebilincselő érdekes képből megismerjük a budhista papok életmódját, vallási szokásaikat, látunk egzotikus viseletű birmai nőket, a pagodák környékét ellepő koldusokat. A műsor itt ismeretlent mozgóképi mellett kitűnő bohózatok gondoskodnak a publikum felderítéséről. A közönség tájékoztatása céljából szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy az Uránia előadásai délután pontban hat órakor kezdődnek. 241

A pártelnök és a fekete hölgy.

Budapesti kaland.

— Fővárosi levél. —

Tudni kell, hogy a pártelnök a leghatalmasabb ur a kerületében és így választások közeledtekor rettegett, szent Buddhája a jelöltnek. aki elárassza a figyelem és szeretet minden megnyilvánulásával. Sőt fölhozza a fővárosba is és itt lumpol az öreggel, miként azt a napokban egyik fiatal, humoráról ismert képviselő tette. A nevét nem írjuk ki a képviselőnek, csak azt említjük föl róla, hogy nem vállalja az eddigi mandátumát, hanem más kerület bizalmáért küzd. Annál fontosabb hát, hogy minden tekintetben megnyerje a maga számára a pártelnök szívet.

A pártelnökön és a képviselőn kívül van harmadik szereplője is ennek a történetnek. Gyönyörű, fekete haju, ifjú hölgy, aki mindennapos vendég a bohémek egyik ismert kávéházában. Sem nem színésznő, sem nem asszony, sem üzlete, sem vagyona, sem öröksége, mégis tele van aggatva mesés drága ékszerekkel. Azonkívül elegáns, kecses, jószívű és szereti embertársait.

Hát megérkezett Pestre a pártelnök. A jelölt illetve a képviselő szorongva várta a pályaváradon. De nehezen melegedő, szűkszavú bácsi volt. Szigorúan beszélgetett a honatyával és az látszólag nem nagyon tetszett neki. Uzsonnatájban a két ember bevetődött az említett kávéházba. A tündöklő hölgy ott ült már a szokott helyén, a „mamája“ társaságában.

A pártelnök és a képviselő közvetlenül a két nő mellé kerültek. Megkezdődött a politizálás. Odaült az asztalukhoz a képviselő egyik ujságíróbarátja is és úgy vitatkoztak. Egyszerre a pártelnök szeme felragyogott. Felütötte a fejét és merőn, elragadtatva nézett a fiatalabb nőre.

— A teremburáját, de gyönyörű fehérceled, — tört ki az elragadtatás a pártelnökből. — Tyű, de gyönyörű asszony! Ilyet még soha életemben nem ettem.

A tekintetével szinte fölfalta a nőt és nem tudta megállni, hogy föl ne keljen és közelebből szemügyre ne vegye a kiváló hölgyet. Ekkor a képviselőnek hirtelen jó ötlete támadt. Odasugta az ujságírónak:

— Ha visszaül, mondd, hogy ez a legmegközelíthetlenebb nő egész Budapesten. Hogy ezer pengőért sem hagyja még a kezét sem megcsókolni.

Mikor aztán a pártelnök visszaült, az ujságíró már javában mesélte:

— Eddig négyen lettek miatta öngyilkossá. . . Három gróf, meg egy lipótvárosi bankigazgató. . . Hiába. . . Férfi még nem juthatott a közelébe.

A pártelnökben erre még jobban dult a szenvedély.

— Én sem sajnálnék érte egy hatókrös szerket. A kutyafáját. . . Sohse csaltam még meg a feleségemet, de evvel. . .

Igy rajongott a pártelnök még egy darabig, aztán elindult a szállójába átöltözködni. A képviselő a kávéházban maradt még egy percre. Oda-huzta a székét a mama mellé, suttogott vele egy percig, aztán eltávozott. Este pedig, mintán megvacsoráztak, így szólt a pártelnökhöz:

— Most egy ismerős családhoz megyünk egy kis feketére. . . Jól fogunk mulatni.

Mentek. Az előszobából, miután a szemrevaló szobalány lesegítette a kabátjukat, a képviselő betuszkolta a pártelnököt egy szobába és maga kívül maradt. Gyönyörű helyre jutott a pártelnök. Keleti kényelemben ült előtte a tündérszép nő.

Vagy két óra hosszáig tartott a látogatás. A pártelnök, aki nagyon benne volt az ölegetésben,

amikor előkerült, megölelte a szeretett jelöltet és arról biztosította, hogy vagy 6 lesz a kerület képviselője, vagy senki.

Judás a cigányok között.

* Forel tanár Nagyváradon.

Forel Ágoston, a zürichi egyetem világhírű tanára, aki tudvalévőleg előharcosa a széssellenes mozgalomnak, most több nagy vidéki magyar várost is meglátogat. Tegnap Nagyváradon volt és néhány előkelő férfiú kíséretében kiment az ottani cigánytelepre is. Erről a rendkívül érdekes látogatásról ezt írják Nagyváradról:

A nagyváradai cigánytelepen tegnap koronás vendég vizitelt. Forel Ágoston, a zürichi egyetem világhírű, tudós tanára, az orvos-és természettudományok, a modern szociológia és az új alapokra épített pszichológia fejedelmi nagysága, a nyugati műveltség grand signeurje meglátogatta a barna rajkók, városi hegedűsök, meztelen purdék és a sátoralji némberek nagyváradvidéki kolóniáját.

Délután két órakor egy fiakker és egy konflis gördült le a Kolozsvári utca kültekkel felé. Benne ültek a cigánybirodalom előkelő látogatói. Amint kiérkeztek a városvegi gyarmathoz és messziről a nap fényében csillámlani kezdtek a telep törpe viskói, Forel professzor nyomban érdeklődni kezdett. Megfigyeléseket tett.

Ahogy fontoskodva, tréfálkozva csevegett és magas alakja komótosan lépegetett odébb, egészen a „Fliegende“ jó öreg Kneip páteréhez hasonlított a szeniális lélekbuvár. Ki se gondolta volna, hogy ez a jovialis, jámbor nagyapó írta a szenzációs „Die sexuelle Frage“-t. . .

Amint a telepre bevonult a kis kompánia, Forel érdeklődve állott meg az első tanulmányfő előtt. Rut vénasszony, igazi cigányvénség ácsorgott a szemetes, napos térségen. A Mester valósággal kitapogatta pillantásával az anyóka arcának minden csontdudorát, vonal-formációját. Aztán a viskót nézte meg. Az ajtó épen a derekáig ért.

— Ilyet már láttam. Még rosszabbat is. Columbiában aludtam is benne!

De azért bebújt a kunyhóba és fürkészett benne. Jött élénk sivalkodással a purdék-csapat. Rozvány Jenő dr., aki jóelőre filléres Virginia cigarettákat szerzett be, ötével-hatával hajigálta közéjük a csemegét. Nosza, lett tülekedés. Az utszélre dobott néhányat; a masszatos, szurtos gyerekhad az ut szélére teregetett fehér párnákon gázolt át, csak hogy hamarabb jusson az ajándékhoz. Ágoston Péter dr. krajoárokat osztogatott szét közöttük, majd felszólítására cigánykereket vetettek. Egy tipikus cigánynőszépségtől, akinek tallérnyi aranyfüggők csüngtek alá a füleiről, megkérdezte Forel, hogy asszony-e már? Kitűnt, hogy leány. Asszonyos idomai mégis szegyet ütöttek a tudós svájci fejébe.

— Hány gyermeke van? — kérdezte hirtelen.

— Egy se. Mondtam, hogy leány vagyok!

— De volt gyereke?

— Hászén. . . volt kettő. . . de már meghótt!

Dr. Berkovits René és Ágoston Péter dr. ígéreteire két rajkó hegedülni kezdett. Egyik a primjét, a másik kontrázott. A „Balog Orsai keszkenője“-t huzták. Egy harmadik a „Sorrentói emlék“-et nyikorgatta. Forel minden mozdulatukra ügyelt. Tetszett neki a természetes ritmusérzék.

— Ilyen nációt már Tuniszban és Algirban is láttam. De ott tetoválva volt a testük.

Madzsar József dr. megnyugtatta, hogy erre mifelénk már leszoktak a tetoválásról és skalpirozásról. Ágoston Péter felhívta az aggtudós figyelmét egy öt-hat éves gyerekre. Még az se látszott le róla, hogy fiú-e, vagy lány és már pipált! Mikor cigarettát adtak neki, a teket leörte.

— Hát azt miért tépted le?

— Mert nem fér a zsebembe másképp — volt a bölcös válasz.

Berkovits René dr. felszólította a csemetéket, hogy táncoljanak. A hegedűsök valami széles, buja ritmusu cigány melédiát huztak és apraja-nagyja, fiatalja-véje táncolni kezdett, groteszk ugrásokkal, a térdeiket veregetve.

A professzort egészen felvállanyozta a sok látnivaló és a tömördek apró impresszió. Begyalogolta kíséretével az egész telepet, mindent kikérdezett, összehasonlított, adatokat szerzett és közel másfélórai ottidőzés után gyalog sétált be környezetével a város aszfaltos, palotás utcáira.

HIREK.

Az üldözött pénztáros.

Egy betörés következményei.

Távirati tudósítás.

Arad, március 10.

Még 1906. augusztus 25-én történt, hogy Dunaföldvár nagyközség pénztárát ismeretlen tettesek kirabolják. Az elrablott pénz 16,340 koronát tett ki. A betörők a Wertheim-szekrényt egyszerűen kulccsal kinyitották, a pénzt kivették és a szekrényt újból bezárták. A község pénztárosa abban az időben Gaál János magázó volt, kit Dunaföldváron általános tisztelték és becsülték. Több évig, mint az ottani róm. kat. hitközség pénztárosa a legnagyobb lelkiismeretességgel kezelte az egyház vagyonát és így, mikor a községi pénztárosi állás megüresedett, a nép egyhangulag őt választotta pénztárossá.

Mivel azonban a pénzszekrényen külső szak nyoma nem volt látható, a gyanu első sorban Gaál pénztárosra irányult, habár a község polgársága és felebbvalói előtt is érthetetlen volt, hogy Gaál hogyan követhetett el ilyen cselekedetet, de a körülmények Gaál terheltsége mellett oly bő tápot adták, hogy Gaált letartóztatták. A hatóság a vizsgálatot nagy szigorral végezte. A házkutatástól kezdve, Gaál család életének legkisebb epizódjáiig kiterjedt a vizsgálat figyelme. Szép vagyonát zár alá vették. Őt magát fogházba zárták és különböző módon vallatták. Felesége a nagy izgalomtól idegbajt kapott és csakis pap. fiuk vigasztaló szavai mentették meg a kétségbeeséstől.

A leglelkiismeretesebb vizsgálat dacára sem merült fel semmi bizonyíték Gaál bűnössége mellett s azért a szekszárdi törvényszék Gaált ártatlanul nyilvánította és a vád és következményeinek terhe alól felmentette. Az ügy a pécsi kir. táblához került, azonban itt is ártatlannak találták Gaált és felmentették. Most az ártatlanul meghurcolt ember azt várta, hogy visszahelyezik állásába és vagyonát föloldják. Azonban nemcsak, hogy állásába nem helyezték vissza, hanem Tolnamegye alispánja kimondta Gaálra a teljes vagyoni felelősséget, még pedig azal az indokolással: mivel a pénz eltűnése előtt való este a szekrénybe helyezett pénzt Gaál — nem olvasta meg. Gaál az alispán ítéletét megfelabbezte, de a közigazgatási bizottság az ítéletet helybenhagyta.

Apponyi Géza gróf főispán azonban az

ügyet áttanulmányozta és arra a meggyőződésre jutott, hogy lelkiismeretbeli kötelessége a vagyoni felelősséget kimondó ítéletet, bár a törvény ezt nem követeli, a belügyminiszterhez felterjesztani. Az ügy most a belügyminisztériumban van és jogászai körök élénk érdeklődéssel néznek a belügyminiszter ítélete elé.

— A miniszterelnöki sajtóiroda új főnöke. Mint a felhivatalos Bud. Tud. értesül, *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök *Klein* Ödön osztálytanácsost a miniszterelnöki sajtóiroda főnökévé nevezte ki. Klein hosszú idő óta áll a sajtóiroda szolgálatában és működése általános rokonszenvvel találkozott.

— Mikszáth Kálmán főrendiházi tag? Fővárosi tudósítónk jelenti: Hir szerint a király *Mikszáth* Kálmánt legközelebb főrendiházi taggá nevezi ki.

— Péter király látogatásai. Belgrádi távirat jelenti: Péter király pétervári látogatása után *Konstantinápolyba* utazik.

— Roosevelt Bécsben és Budapesten. Bécsből táviratozzák: A szudáni Fasodából távirat érkezett, mely szerint Roosevelt volt elnök április 19-ikén Bécsbe érkezik. Roosevelt vagy bécsi látogatása előtt, vagy az után Budapestre utazik.

— Az elsikkasztott milliók. *Párisi* távirat jelenti: Az *Echo de Paris* szerint a *Duez* által elsikkasztott összeg több tíz milliónál. A pénzt azonban már nem találták meg a hűtlen likvidátor-nál, mert börzespekulációkon eljátszotta. Hogy miképen jutott a pénzhez, arról a legkülönbétebb verziók vannak forgalomban. A leghitelesebb az, hogy *Duez* egy genealogussal szövetkezve, ki tudta eszközölni, hogy egyik vagy másik francia polgár a konfiskált telekre igényt támaszson. Ezekkel az emberekkel azután szerződést kötött, hogy a telek, illetve annak értéke ötven százalékát neki juttassák. Ezen a módon csak egy üzletnél bezsebelt egy millió frankot.

— Egy másik párisi távirat jelenti: A bírósági likvidátorok egyesülete gyűlést tartott, hogy a *Duez* sikkasztásai következtében előállotthelyzetről tanácskozzon. Miután az egyesület egy idő előtt egy másik likvidátornak a hiányzó összeget a tagok körében rendezett aláírással fedezte, fölvetették azt a kérdést, vajjon a *Duez* esetben is így járjanak-e el. Egyenesen lehetetlennek látszott azonban, hogy a *Duez* által elsikkasztott tíz milliót előteremtsék ily uton. Mindazonáltal elhatározták, hogy csak az esetben döntenek végleg ebben az ügyben, ha a *Duez* ellen indított vizsgálat eredményei ismeretesek lesznek. A kamara mai ülésén valószínűleg interpellációt terjesztenek be a sikkasztás ügyében.

— A cár életveszélyben. *Pétervárról* jelenti: A cár tegnap fogatjával át akart menni a *Newski* prospekten a *Karawanen-ut* felé. Ekkor hirtelen egy közúti kocsit tartott arra. A kocsit vezetője teljes erővel megrántotta a vészféket úgy, hogy az utasok elesetek és többen közülük súlyosan meg is ütötték magukat. A cári fogat ugyyszólván hajszálmányra volt a közúti kocsitól és a cár igen felindultnak látszott. A kocsivezetőt az udvar megjutalmazta, a ténfelügyelőt pedig a rendőrségre idézték.

— Finnországban elkobzott magyar könyv. *Rákosi* Viktornak, a kitűnő magyar írónak egyik legnépszerűbb könyve a „Korhadat fakesztek.” A szabadságharc idejét, mozgalmas, szép történeteket varázsol vissza ez a könyv; megigéző szépségeivel minden olvasójának nemes és gyönyörű perceket szerzett. A névtelen hősök, az ismeretlenül maradt vértanúk könyve ez a könyv, a jóság, az önfeláldozás dicsőítése. Majd minden európai nyelvre lefordították ezt a könyvet. Talán sehol sem keltett olyan mély hatást, mint Finnországban, ebben a leigázott, orosz hatalom alatt vonagló országban. A finn nép, amely szomorú megadással viseli az orosz rabságot, a szabadság könyvének tekinti *Rákosi* Viktor könyvét, amely vigasztalást önt a lelkekbe, fölbuzdítja a szíveket. Rossz szemmel nézték ennek a könyvnek diadaljárását az orosz hatóságok. Elhatározták, hogy eltiltják az olvasását. És ez elhatározásukat végre is hajtották: *Finnország kormányzója elkoboztatta a „Korhadat fakesztek”-et.* A helsingforsi kormányzó palota udvarán máglyát raktak a kozákok; elégették rajta a „veszedelmes” könyvet. De a finn szívekből mégsem ölhették ki a mi szabadságharcunk diadalmas emlékeit, nem hallgattathatják el a szívek nemes fölbuzdulását.

— Mikor jön a Halley-üstökös? Egy csillagász ezt mondta a Halley-üstökös érkezéséről: *Crommelin* asztronómus legújabb megállapításai szerint a Halley-üstökös feje május 19-én reggel 3 óra 22 perckor fog először érintkezni természetesen, hogy csak látszólagosan, a nap korongjával. Harminc perccel később a nap és a Halley-üstökös centruma a legközelebb lesz egymáshoz és ekkor lesz a látszólagos fődés a legnagyobb. A kilépés 4 óra 22 perckor történik meg, tehát az egész jelenség egy órát fog tartani. Nálunk a nap ekkor még nem kelt fel és így az elvonulást nálunk nem lehet megfigyelni. Látni fogják Ausztráliában, a Csendes-óceánon és Ázsiában. A csillagászok ettől az átvonulástól igen sokat várnak, mert ha előtéríti a napot, akkor az üstökös feje szilárd test, ha pedig észrevehető nem lesz, akkor ritka gáz. Hogy május tizenkilencedike után mi fog történni az üstökössel? Május huszadikától kezdve a Halley üstökös a nyugati égbolton lesz látható, napnyugta után. Még pedig május huszadikán este 8 óra 45 percig, május huszoneötödikén este 11 óráig, május harmincadikán éjjeli fél tizenkettőig. Ennyi az, amit most szigorúan tudományos alapon mondhatok, minden egyéb kalandos messzelátás és bizonytalan találgatás.

— A szociálisták plakátjai. Az aradi szociáldemokrata párt ma reggel falragaszokon felhívást akart intézni pártbíveikhez *Tisza* István vasárnapi bevonulására vonatkozólag. A plakát azonban olyan tartalmu volt, hogy a hirdetési oszlopokat bíráló cég ezt a maga felelősségére kiragasztani nem merté. *Sarlot* Domokos főkapitánynak mutatta be a falragaszt és tőle kérdezték meg, vajjon sajtójogi szempontból nincs-e kifogásolható passzus a felhívásban. A főkapitány nagy bölcsen kijelentette, hogy ennek elbírálása nem az ő hatáskörébe, hanem a nagyváradi főügyészséghez tartozik és ezért a rendőrség a falragaszt elküldötte Nagyváradra.

— Megkötözött hulla. *Resicáról* jelenti tudósítónk: A resicai csendőrség jelentést tett a lugosi királyi ügyészségnek, hogy *Resica* közelében az erdőben egy ülő helyzetben lévő megkötözött női hullát találtak, mely már hosszabb idő óta lehetett ott. A vizsgálat megállapította, hogy a holttest a *Resicáról* eltűnt *Hollischwandtner* Regina fehérvárnő. A szerencsétlen asszony nyilvánvalóan gyilkosságnak esett áldozatul. A tettesek kézrekerítése iránt a resicai csendőrség sülesekörü nyomonkutatást indított meg.

A kirándulásra vonatkozó részletes program ingyen kapható a fenti cégekél és az egyesületi irodában (Arad, Dák Ferenc-utca.) Jelentkezni lehet a kirándulásra április hó 20 ig.

Lueger halála.

Távirati tudósítás.

Arad, március 10.

A bécsiek polgármestere, „der schöne Karl“, nincs többé. Szívós volt halódásában is, mint egész életében és mikor az étellel leszámolt lelke már várta a kinoktól megszabadító halált, fizikuma, ez az érdekes germán-szívósságu fizikum, még akkor is hetekig ellenállt a legsúlyosabb kórnak, a legszomorubb betegségeknek, melyek csak szinte izról-izre tudták felemészteni Lueger Károlyt. Öntudatlanul teküdt napokig ágyában, a bécsi Rathaus egyik csöndes termében, melynek ajtaja előtt felváltva virrasztott a bécsi nép, aggódással lesve a leghiresebb professzorok jelentéseit. És mikor már bizonyossá lett, hogy a katasztrófa többé elkerülhetetlen, Bécs készülődni kezdett egy nagyszabású, impozáns temetésre, hogy ezzel is megmutassa a világnak: mit jelentett az osztrák fővárosnak Lueger Károly.

Bizony sokat, nagyon sokat jelentett ez a név a császárvárosnak. Tizenhat esztendei főpolgármestersége alatt az egykori ügyvéd nagy energiával, sokszor kiméletlen, de mindig ügyes községi politikájával hatalmas intézményekkel gazdagította az osztrák fővárost és tagadhatatlanul sokat tett a bécsi kispolgárság felsegítésére. Működésében nem vetette meg a demagogia eszközeit sem, raffináltan használta ki a bécsi polgárság magyar-és zsidó-gyűlöletét, de mindezt nem saját céljai, hanem városának fejlődése érdekében tette. Általában nem volt nagy kaliberű, önálló tehetség, hanem értett ahhoz, hogy amit mások elvben, kicsinyben kigondoltak, azt ő energikusan a gyakorlatba ültesse át.

A bécsi polgárságon kívül még egy osztrák országos párt az, amelynek súlyos, szinte pótolhatatlan veszteség Lueger Károly halála. Az osztrák keresztényszocialista párt ez, mely az ő vezérlete alatt lett Ausztria egyik leghatalmasabb pártjává. Sok küzdelmébe került, amíg e pártnak nagy befolyást, legfelsőbb támogatásokat tudott szerezni; polgármesterré való választását kétszer nem is erősítette meg a császár és csak harmadszori megválasztása után tudta megkapni a legfelsőbb szentesítést.

Nekünk magyaroknak ismert ellenségünk volt. Most, hogy örökre elcsendesedett, nincs ok már szembe szállani vele, aki ha nem is volt lojális ellenfelünk, nagyságával kiérdemelte régi harcos feleinek koszorúját is.

Utolsó óráiról és a halála körülményeiről ezeket jelenti tudósítónk:

(Az utolsó órák.)

Reggel fél négy órakor Lueger állapotában határozott fordulat állt be. A polgármester esztendőszá lesoványodva, vértelen ajkakkal feküdt ágyában. Eszmélete teljesen elhagyta

már és a melléből hallatszó zöreje elárulta, hogy milyen gyenge már a beteg testében az élet. Az orvosok aggódva álltak a betegágy mellett és a beteg életének legutolsó föllobbanásait figyelték. Hat órakor reggel Pupovacz dr. főorvos megállapította, hogy a lélegzés ötvenre szaporodott, de a szív működés még mindig erős.

Hat órakor a városháza szokatlanul mozgalmas képet nyújtott. Orvosok és községtanácsosok jöttek-mentek. Tíz perccel nyolc óra előtt megjelentek Lueger fő párthívei. Gessmann, Weisskirchner, Ebenhoch és a három alpolgármester. Bevezetik őket a haldokló szobájába. Lueger már nem mozdul és csak gyengén lélegzik. Öt perccel nyolc óra után egy tanácsos kilép a betegszobából és így szól a künn várakozókhöz:

— Uraim, vége!

A hír villámgyorsan terjedt el a városháza minden részében. Ekkor egy városi tanácsos hirtelen kirohan a betegszobából és így szól:

— A polgármester még él és lélegzik!

Alig lehet elképzelni a hatást, amelyet ez a hír előidézett. Nagy futkosás és telefonozás támadt, de 5 perccel 8 óra után Pupovacz dr. főorvos véglegesen jelentette, hogy a polgármester meghalt. Közvetlenül a halál bekövetkezése után azonnal értesítették a királyt, Rainer főherceget, a miniszterelnököt és a képviselőház elnökét Lueger haláláról. A városházán kitűzték a fekete lobogót. A holttestet bebalzsamozzák.

(A gyászoló Bécs.)

Nyomban a polgármester halálának bekövetkezése után a bécsi városháza négy saroktornyára, valamint a parlament épületére kitűzték a fekete zászlót. Az összes városi középületekről és számos magánháznál fekete zászlók lengenek. A városi tanács negyed 4 órakor, a polgári klub 4 órakor, a községtanács 5 órakor ült össze, hogy részvétét nyilvánítsa. A községi képviselő az egész városban a következő falragaszokat függesztette ki: A bécsi lakosságnak, amelynek az elhunyt polgármester egész működése és egész szeretete szolgált, a bécsi községtanács elnöksége tudtára adja, hogy Lueger dr. reggel 8 órakor jobblétre szenderült. A lapok rendkívüli kiadásai Lueger halálának hírért a legrövidebb idő alatt elterjesztették a városban.

(A király részvéte.)

A király Lueger dr. Hildegard nővéréhez a következő részvétlétáviratot intézte:

„Az ön fivérének, a Bécs városa körül oly igen nagy érdemeket szerzett Lueger Károly dr. polgármesternek halála mély gyászszal tölti el ő felségét, aki önének, igen t. kisasszony és az ön nővérének a megrendítő haláleset alkalmából őszinte részvétét fejezi ki és biztosítja önt, hogy önnel együtt érzi azt a fájdalmas veszteséget, amely a haláleset által érte. Schiesel báró, kabinetigazgató.“

Ő felsége további a községtanács elnökségéhez részvétlétáviratot intézett, amelyet délután olvastak fel a gyászülés alkalmával.

Rajner főherceg ma délelőtt meleg részvétlétáviratot intézett az elhunyt polgármester nővéreihez.

(Lueger végrendelete.)

A „Deutsches Volksblatt“ külön kiadásban közlésezi Lueger dr. végrendeletét, amelyet állítólag 1907-ben készített. E végrendelet lényeges tartalma az, hogy a polgármester kötelességévé teszi a keresztényszocialista pártnak, amelynek sok éven át vezére volt, sohase váljon kimondottan agrárius párttá és sohase feledkezzen meg arról, hogy a párt nagyságát és erejét elsősorban Bécs lakosságának kö-

szönheti. A polgármester óhajtja, hogy az általa inaugurált, a magyarok ellen irányuló politikához hű maradjon. Utódjául a polgármesteri székben, mint leghivatottabbat és legméltóbbat, sok évi és hű munkatársát, Weisskirchner dr. törvényhatósági igazgatót ajánlja, akiről feltételezi, hogy a község ügyeit a végrendelet által megkezdett irányban tovább fogja vezetni. A végrendelethez ninesen függetlenek. Mint tanúk alá vannak írva Lichtenstein herceg, Gessmann dr., Weisskirchner dr., Mayer eszászári tanácsos, Appel dr. és Klotzberg községtanácsos.

(Lueger életrajza.)

Lueger Károly szül. Bécsben 1844. október 24. Jogot végzett és 1874-ben ügyvédi irodát nyitott. 1875-ben az akkoriban befolyásos Mandl ügyvéd pártfogása mellett a Landstrasse kerületben a községi tanácsba választották. Eleintén az u. u. „Egyesült Baloldalnak“ volt tagja, majd feje, ebben az állásban a községi közigazgatásba belépő vizsgák kinyomozásában lelte kedvét, minek az lett a következménye, hogy Felder állásáról lemondott. Utóda, Neivald polgármester, nemsokára szintén beleunt tövises állásába (1882) és erre az „Egyesült Baloldal“ is felbomlott. Lueger most a demokráta párthoz csatlakozott és az alpolgármesteri állásért folyamodott, de Prix szel szemben kisebbségben maradt, 1885-ben azonban Lueger kibukatta Margarethen városrészben Stoudl és ugyanez a kerület 1890-ben a birodalmi tanácsba is beválasztotta a népszerű demagógot. Ekkor már az „Egyesült Keresztények“ antiszemita programjának hódolt, melynek jellegi a sokféle okból elégtelen és anyagi válsággal küzdő kisiparosok soraiban, részben a Taaffe-kabinet hibájából, mind jobban és jobban tért foglalnak. 1893-ban a városi tanácsba is beválasztották, melynek többsége azután 1895. május 14-én Bécs első alpolgármesterévé választotta. Október hó 29-én Lueger emelték a polgármester székébe (93 szavazattal 44 ellenében). — A Badeni-kormány indítványára azonban a császár Lueger megválasztását nem erősítette meg, ami arra szolgáltatott okot, hogy az antiszemita november 8-án a birodalmi tanácsban kiméletlen támadást intéztek a kormány és a kormányt támogató német szabadelvűek, sőt még — állítólagos befolyásolása miatt — a magyar kormány ellen is, maga Lueger pedig a szerinte elzsidósodott Magyarország ellen kelt ki. A többség azonban 118 szavazattal 84 ellenében elvetette az antiszemita indítványát és Badeni miniszterelnök indokait elegendőnek találta. Etre roppant választási mozgalom után a község-tanács november 13-án újra a polgármesterválasztáshoz fogott és ekkor is Lueger nyerte el a polgármesteri állást kétharmad többséggel (92 : 45). Lueger hajlandónak is nyilatkozott az állás elfogadására, de Friebeis a kormány megbízásából a községi tanácsot feloszlatta. 1881-ben a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki. Az 1896. április 18-iki községi választásokból győzelemesen kikerült antiszemita Lueger újra megválasztották Bécs főpolgármesterévé. Most maga a császár lépett közbe és rávette Lueger, hogy — egyelőre — az alpolgármesteri állással érje be, míg a főpolgármesteri állás hű csatlósának. Strobachnak jutott. Néhány hónap múlva Strobach lemondott és most a kormány sem gördített több akadályt Lueger megválasztása elé. A megígért általános választási joggal a bálványukat vakon követő kis embereket valóságban kijátszotta, oly törvényjavaslatot gyártva, melynek segélyével az ellenzéki német-nemzeti párt s a munkásosztály kijátszásának árán saját párturalmát a jövőre nézve is biztosíthatná. Időközben Lueger és pártja mindjobban erősödtek és ma már az osztrák Reichsratban a keresztényszocialisták diktálnak. Két évvel ezelőtt Lueger v. b. t. t. lett.

(Lueger utódai.)

Bécsből táviratozzák: Weisskirchner kereskedelmi miniszter a politikai és parlament viszonyokra való tekintettel nem fogadja el a főpolgármesteri állást. Kijelentette, hogy mostani állásában mint kereskedelmi miniszter sokkal nagyobb eszolgáltatokat tehet pártjának

A keresztény-szocialista párt vezetését *Lichtenstein* Alajos herceg alsóausztriai tartományi marsalnak fejjék felajánlani. A herceg, aki súlyos rákbajban szenved, aligha fogadja el a pártvezérséget. A párthoz ezért a vezérést *Gessmann* és *Bennoch* volt miniszterekre akarják bízni.

A főpolgármesteri állást valószínűleg *Neumeier* első polgármesternek fogják felajánlani.

(Intézkedés a temetésről.)

Bécsi táviratunk jelenti: Lueger még azon az ágyon fekszik, melyen meghalt. A holttestet a Volks-Halleban fogják ravatalozni. A temetés hétfőn délelőtt lesz. A temetési menet a Rathaus-Strassen, az Universitäts-Strassen és a Ringen át a parlament elé vonul, ahol *Pat-tai dr.*, a képviselőház elnöke és *Freudenthal* báró, az alsóausztriai helyettes tartományi marsal fognak beszélni. Ezután a menet tovább vonul a Ringen az Operaházig, ahol befordul a Kärtner-Strasseba és azon át megy Szent-Isztván templomához. Ott fogja várni a koporsót a király és a főhercegek, akik a koporsót a király és a főhercegek, akik a koporsót a beszentelés után ismét egész a templomajtóig kísérik. A király és az udvar a koporsót a beszentelés után ismét egész a templomajtóig kísérik. A templomból a király és az udvar elhajt, mire a menet a központi temetőbe indul, ahol Lueger az új templom kriptájába helyezik el. A bécsi rendőrség négy millió emberre számít. Nagyszámu rendőrség és katonaság lesz készenlétben.

Zseniális szélhámosság.

Egy aradi ifjú ötlete. — Megkérőzött ékszerész.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 10

Tegnap, — mint azt megirtuk — az aradi Ipar és Népbank zálogosztályában elárverezték a lejáratú határidőn belül ki nem váltott és meg nem hosszabbított arany és ezüstneműeket, drágaköveket, ékszereket.

Az árverelő csoportjában egyik fővárosi előkelő ékszerész cég főnöke is megjelent. Ez még nem kellett volna akkora feltűnést a fővárosból lerándult árverési üzerek között, mint amekkorára meglepetést okozott az, hogy az ékszerész szerényen meghúzódott a leghátulsó sarokban és abszolúte nem vett részt az árverésben. Találgatták is az ebédutáni feketénél egyik aradi kávéház asztalát körülülő „ezüstfalók” (ez az árverési hiénák egyik mellékneve) a feltűnő passzív kirándulás okát, de nem találták meg a dolog nyitját. A fővárosi ékszerész, akinek Aradon igen előkelő vevői vannak, ma aztán elmondotta maga ezt a rendkívül érdekes eseményt, mely őt tulajdonképpen nem is a bank zálogosztályának árverésére hozta le Aradra.

— Nem árverelni jöttem én ide. Véletlenül meg tudtam, hogy árverés van a bankban s elmentem, hogy megnézzem. Pénzt sem hoztam magammal és így nem is vásárolhattam volna.

Én egy igen előkelő aradi családból való fiatalembert keresek, aki a jelenkor legzseniálisabb trükkjét követte el; pénzt szerzett vele, de anélkül, hogy a büntető törvénykönyv valamely paragrafusát megsértette volna. Csak a mi cégünket károsította meg. Kerestem Aradon, de azt hallom, hogy nem tudják a tartózkodási helyét és ezért várunk kell, míg minden „vihár elül” — szölt az ékszerész sokat jelentő kézmozdulat kíséretében.

— A trükk oly szellemes, — folytatta az ékszerész — hogy magam, aki károsodtam, valóságos gyönyörűséggel mondom el, természetesen a név elhallgatásával.

— Bejött az üzletünkbe egy rendkívül éss-

tingvált, középkorú ur és szebb fajta gyöngyöt kért, nyakkendőtüre alkalmasat. Több darabot mutattunk neki és egy különösen megnyerte a tetszését. Fekete gyöngy volt, a színe az ébenfával vetekedett. Megkérdezte az árát. Tizenkétezer koronát kértünk tőle. Sokallotta és alkudozni kezdett. Megegyeztünk tizenegyezer koronában. A vevő arra kért bennünket, hogy küldjük a gyöngyöt a lakására és az ár fejében átadott a pesti kereskedelmi bankra kiállított csekket. Ha önök azt hiszik, — mondotta mosolyogva az ékszerész — hogy most pedig egy régi fogás következik: tudniillik, hogy a vevő a lakása másik kijáratán eltűnik a gyöngygyel, a csekk pedig hamis, akkor alaposan tévednek. A zsentimén rendben átvette a gyöngyöt, a pénzt pedig mi felvettük a banknál és mindketten meg voltunk elégedve.

— Néhány nap múlva az aradi ur újból megjelent az üzletünkben és pedig azért, hogy még egy gyöngyöt vásároljon. Éppen olyat keresett, mint amelyet a minap vett.

— A feleségemnek nagyon megtetszett a fekete gyöngy, — mondotta — fülbevalót akar készíttetni és kérve kér, hogy szerezzem meg a párját. De a másodiknak hajszálnyira egyeznie kell az elsővel. Különben nem használhatom. Megígértem az asszonynak, hogy kívánságát teljesítem.

— Megmondottuk neki, — folytatta az ékszerész — hogy valahonnan csak meg tudnók szerezni a drágakövet, de olyan árért, mint az elsőt adtuk, nem lesz kapható.

— Nem törődöm az árral, — felelte a vevő — csak beakarom váltani feleségemnek tett ígéretemet. Akár kétszer annyiba is kerülhet, csak teljesen hasonló legyen színre és nagyságra.

A drágakövet lefotografáltattuk és a legpontosabban lemértük. Látna, hogy előkelő vevővel van dolgunk, mindent elkövettünk, hogy óhaját teljesítsük és legszélesebb körű kutatást rendeztünk egy második fekete gyöngy után. Megküldtük összes üzletbarátainknak a fényképet és a méreteket, továbbá a drágakő leírását, körlevelet intéztünk az összes drágakőkereskedőkhöz és jeleztük, hogy a gyöngy kerülhet akár huszonezzer koronába is. A szaklapokban több héten át hirdettünk, mert a mi emberünk majdnem naponta tudakozódott az eredmény iránt.

Végre egy berlini nagy ékszerész-cég be küldött egy fekete gyöngyöt megtekintésre. Ugy hasonlított a mintához, mint egyik tojás a másikhoz. Megfelelőbbet találni sem lehetett volna.

Az ára ugyan kissé magas volt, mert huszonnyolcezer koronát kért érte, de azt gondoltuk, hogy néhány ezer korona nem játszhatik szerepet, csak a butonok legyenek szépek. A berlini ékszerész megírta kísérelő levelében, hogy ő is csak véletlenül jutott a gyöngyöz.

Néhány nappal később, — írta — hogy megkapta budapesti szaktársa körlevelét, egy hajóskapitány jött az üzletébe és eladásra kínálta a fekete gyöngyöt. Nehezen lehetett vele megegyezni, mert nem akarta huszonezzer koronán alul eladni és csak nagynehezen vált meg tőle huszonháromezerért. Ötezer koronát akarok én keresni — fejezte be levelét berlini kollégám.

— Még aznap elment cégtársam vevőnk lakására, akit azonban nem talált otthon. Ellenben megtudta azt, hogy egy hét előtt elutazott külföldre és valószínűleg többé vissza sem tér.

— Tessék elképzelni, — fejezte be teljesen kipirulva elbeszélését a fővárosi ékszerész — azt az arcot, melyet mi vágtunk ennek a rendkívül zseniális trükknek a hallatára. A zsentimén eladta Berlinben azt a gyöngyöt, melyet tőlünk vett tizenegyezer koronáért, huszonháromezért és mi lettünk áldozatai tal merész spekulációjának, melyet bizonyára valamely pénzemberrel szövetkezve, merészelt megkísérelni. Nem követett el bünt, ezt a

legelső pesti fiskálisok is mondják és a fővárosi rendőrség nem volt hajlandó a dologba avatkozni, mert azért senkit sem lehet üldözni, amiért nem vesz át egy drága gyöngyöt. Időközben megtudtuk, hogy az illetőnek kik a rokonai s most azért jöttem Aradra, hogy holléte után kutassak. Utam nem járt eredménnyel. A berlini ékszerészszel pörbe szállunk, mert az meg nem akarja visszavenni a drágakövet.

Rózsika szerencséje.

Öngyilkosság helyett — házasság.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, március 10.

Az országos kiállítás esztendejében, 1896. július első napjaiban történt, hogy az öngyilkosságok és eltűnések hivatalos legfőbb fórumához: *Lévay* budapesti rendőrkapitányhoz beállított egy asszony a Király-utca 3-ik számú házból s bejelentette, hogy albérlője két nappal azelőtt eltűnt s egy levelet küldött a postán, amelyben öngyilkosságát jelenti be. Ha lehet, keresse meg a rendőrség, jó leány volt, ő szívesen lemond mindennemű követeléséről. Ez mind ott van a jegyzőkönyvben, mint ahogy mellékelve van az a levél is, 1896. július 4-ikéről keltezve, amely így szól:

Igen tisztelt nagyság!

Midőn ezen sorok kezei közé jutnak, valószínűleg már a boldogok álmát alszom. Én egy nagyon szerencsétlen nő voltam, ki az ilyen életmódhoz nem születtem. Én, ki egy igen jóra való család sarjadéka vagyok, anyagi viszonyok miatt 16 éves koromban saját kenyérkeresetemre lettem utalva. Mintán fiatal, tudatlan tapasztalattal egy fényes vidéki kávéházba kerültem, hol ki voltam mindenféle kisértésnek téve, nem esoda, hogy a becsület utjáról letévedtem. Rokonságom ezt megtudta, végképp kizárt köréből és azóta csak egy után törekedtem, hogy meg tudjam mutatni, hogy nem szorulok senkire, — de ehhez pénz szükséges, ami nekem pedig soha sem volt, mert először pazar voltam, másodsor jöszivűségem által mindent elhagytam, így süllyedtem én napról-napra. Bejártam az Alföldet, Erdélyt, Felvidéket, Galiciát, Oroszországot, Sziléziát, Steyert, Krajuát, Karintiát, az egész Ausztriát, Csehországot, Dalmáciát, Olaszországot, persze mindenhol változó szerencsével. Azonkívül aztán voltam Bajorországban, Poroszországban, Belgiumban; voltam Dél-Franciaországban, a Riviérán, Boszniában, Törökországban s Hercegovinában, csak Romániában és Angolországban nem voltam.

Ugyebár csodálatos, hogy ennyi szép után, hol már annyit tapasztaltam, meg kell halmom, de ennek nem más, mint szegény az oka. Én jól tudom, már nagyon sok hibát és bünt követtem el, mit igaz lelkemre, nem rossz szándékból tettem, hisz nem is kell mondanom, ismeri én az én jószívem, engem csak az tett tönkre. De most már leszámoltam az étellel végképp. Kívánom az Istentől utolsó fohászomban öre az ég áldását azért a sok jóért, amit nekem tett.

Nekem az élet csak egy kispad volt, a halál meg fog menteni, bár jól tudom azért, én még a meghalással nem róttam le bűnöm, nekem még a másvilágon is kell szenvedni, mert hitelezőim átka kísér. Azért nem merem írni, hogy bocsássom meg, mert nem vagyok rá érdemes, ön, ki maga a földre leszállott angyal, nem bocsáthat meg egy ily elvetemült egyénnek, mint én voltam.

Kívánok önnek sok-sok szerencsét és Arankának is, meg mindnyájuknak. Rólam példát vehetnek mindazok, kik ismernek.

Csókolja kezeit

hálátlan ismerőse:

Rózsika.

Rózsika levelét, mint annyi ezer másikat, kiadták a detektíveknek. Keresték mindenütt, ahol az ilyen levelek íróit keresni s vagy élve, vagy halva megtalálni szokták. Rózsika azonban nem került meg. Egészen novemberig számon tartották, utána még egy évig a nyilvánosságban, aztán az akta eseménye, a tanakkal,

— A bepörölt Arad. A kőszénbánya téglagyár r-t. ma pert indított Aradváros ellen az aradi törvényszék előtt jogviszony megállapítása iránt. Előadja a keresetben, hogy 1898-ban szerződést kötött a várossal, hogy a símáncsi hídól a római katolikus templomig keramit-burkolattal látja el a középső kocsitutat. A szerződés szerint a társaság hat évig díjmentesen, hat év eltelté után 19 évig négyzetméterenként 30 fillérért tartózik az utat javítani. A Kossuth-szobor felállítására és egy új park építése által a keramit-uttestből egy darabot megszüntettek. A város ennek megfelelőleg kevesebbet akar fizetni a társaságnak, amely most az új jogviszonyt a bíróság által akarja precízíroztatni.

— Kiutasított hittérítők. Gyuláról írják: Ősz B. Mihály biblia árusító *Huenergard* János amerikai állampolgárral Gyulán, előbb a „Göndöcs-kerti” pavillonban, utóbb magánházaknál tartott vallási előadásokat. A gyulai rendőrség most úgy találta, hogy működésük a polgárság nyugalma veszélyeztetni, ezért őket a város területéről kiutasította.

— Egy munkás tűzhalála. Temesvárról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap este a Gyárvárosban, amelynek emberélet is áldozatul esett. Egy fiatal, alig tizenhat éves legény a lángok martaléka lett és odaégett.

A gyárvárosi Vadember-utca végén állnak a város által emelt munkás-barakok. Az egyik ilyen barakban tegnap este kilenc óra után tűz ütött ki, amely rohamosan terjedt. Huszonkét lovat őriztek a barakban, amelyekre Lázár János tizenhat éves istállófiu ügyelt fel. Id. *Weha* János tizennégy és *Krónis* György nyolc lovat őriztek a barakkokban. A tüzet Lázár János vette észre először, aki csakhamar fellármázta a többi munkásokat is és valamennyien rohantak a lovakat megmenteni. Tizennyolc lovat sikerült is kiszabadítani, de négy odaégett. A mentési akciót életével fizette meg Lázár János. Buzgóságában a lovak megmentésére gondolt először és azok istrángjait vágta le. A fojtó füst a szerencsétlen embert elkábította s mire megtalálták, már halott volt.

— A hála. Makóról jelentik: *Szalai* András, makói nyolcvannégy éves gazdálkodó, mint egy tizennyolcezer koronát érő vagyonát már régebben szétosztotta két fia, István és Péter között, de kikötötte, hogy ennek fejében öreg napjaira gyermekei gondoskodjanak róla. Amíg az öreg tudott dolgozni, valahogyan el-tartották, de amióta keresetképtelen lett, mindjobban érezte vele, hogy terhükre van és minden módon üldözték. Az öreg *Szalai* András ma végre elkeseredésében elment a polgármesterhez és kérte, hogy vétesse föl a városi szegényházba, mert ott jobb sorsa lenne, mint fiainál. A polgármester átadta az ügyet a városi főügyésznek, hogy indítsa meg az eljárást a hálátlan gyermekek ellen.

— Holttest az iskolában. Borzalmas látványban részesültek ma reggel Gilád temesmegyei község iskolás gyermekei. A giládi állami elemi iskola egyik osztályában ma reggel az iskolásfiúk holtan találták meg *Biora* Gyula iskolaszolgát. A tizenkilenc éves legény a terem egyik sarkában feküdt, mellén egy revolver. A megriadt gyermekek kiáltásaira a tanító és a községi jegyző megjelentek a helyszínen. *Biora* szájába hatolt a golyó s ez okozta halálát. Ennek dacára nagyon kétséges, hogy *Biora* öngyilkosságot követett el, mert erre egyáltalán nem volt oka. A fiatal ember szelött három héttel házasodott meg s a legboldogabb családi életet élte. Az esetről értesítették a temesvári királyi ügyészséget.

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb *Magnás*-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon *Vojtek* és *Weisz* uraknál kaphatók. 271

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban március 10-én a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: *Rózsa* István fűrészgári hivatalnoknak *Gyula* nevű fia, *Takáts* Gyula pincérnek *Gizella* nevű leánya, *Fóris* János waggongyári napszámesnak *Erzsébet* nevű leánya. Meghalt: özv. *Pórh* Károlyné 85 éves os. és kir. őrnagy özvegye. Házasságot kötött: *Komlódi* Sándor máv. fékező *Erdei* Máriával.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. *Weitzer* János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek* és *Weisz*nál 279

TARKASÁGOK.

Az ünnepelt polgármester.

Temesvár országos híru polgármesterét, a népszerű *Telbisz* Károlyt most ünnepli a város abból az alkalomból, hogy betöltötte polgármesterkedésének huszonötödik esztendejét. A városzerte osztatlan szeretetnek örvendő polgármesterről sok mulattató apróság forog közzsájon. Különösen az öregek tudnak róla kedves dolgokat.

Tegnap is az ünnepi menetben két öreg polgár diskurált *Telbisz*ről.

— Én nagyon szeretem a mi jó polgármesterünket, — mondta az egyik, — csak ne volna olyan erős kormánypárti ember, csak ne volna annyira hatványos politikus.

— Én megmondom ennak az okát, — felelte a másik polgár — én emlékezem arra, amikor őt megválasztották polgármesternek. Hárman is pályáztak a polgárnagyi állásra: *Bogma* István, *Nagy* László és *Telbisz* Károly. Mind a három jelölt biztosra vette megválasztását. *Bogma* azonban csak tizenhét szavazatot kapott; *Nagy* László megkapta a vármegyei porciót: huszonötöt, *Telbisz* Károly pedig 67 szavazattal győzött. Azóta a 67-es szám a polgármester politikai kabalája.

A választás utáni napon a Józsefváros felé sétált az új polgármester. A vasuti átjárónál egy városi hajdu posztolt, aki azonban nem szalutált a podesztának.

— Nem ösmersz engem? — kérdi a polgármester.

— Nem — válaszolt a hajdu.

— Én vagyok az új polgármester.

— Gratulállok — szolt a hajdu és odanyujtotta a kezét a polgármesternek.

Ebből a kis történetből kitünik, mennyit tehetett *Telbisz* a hajdan német nyelvű Temesvár magyarosodásért. A polgármester sok alkotásai közül legbüszkébb a temesvári elemi népiskolákra. A magyar szót ott plántálják először a város leendő polgáraiba.

Történt nemrég, hogy a polgármester egy játszó tanuló sereg felé tartott. Apró legények mind, akik a glikerezésben voltak elmerülve.

— Gib her — kiáltja épen az egyik nebuló, mire szomszédja észreveszi, hogy a polgármester közeledik.

— Beszélj magyarul! — szolt a hét éves fia suttogva — nem látod, hogy jön a polgármester...

A város küldöttségét vezette egy alkalommal *Telbisz* polgármester a belügyminiszter elé. Nagyobb állami támogatásról volt szó. A miniszter azonban szűkebbre szabta a segílyt s így a nagy remények szétfoszlottak.

Mikor *Telbisz* az előszobában felöltötte a kabátját és kalapját, észrevette, hogy kicsesérték a kalapját egy sokkal kisebbel.

— Bocsánat — szolt a polgármester — kisebb segílyt, ha már muszáj, elfogadunk, de kisebb kalapot nem...

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Uriemberek utcai botránya. Budapestről írják: Január 26-án este az utcán sétált *Öhler* László dr. orvos, a felesége és egy ismerősük, *Kálmán* Mór dr. A *Rózsa*-utcában egyszerre szembe került velük *Antal* János dr. egyetemi magántanár, aki egyenest *Öhler* dr. felé rontott és miután valami családi perpatvarukat hozta szóba, az orvost — tetteleg inzultálta. Jutott még néhány sértő szó a doktor feleségének is, aztán *Antal* dr. az éj sötétjében eltűnt. Csakhamar azonban újra találkoztak a haragosok. Hogy ezuttal az *Andrássy*-uton kerültek szembe, ahol az éjfél órák dacára is sokan jártak-keltek, nem zsenirozta őket. És mert most *Öhler* dr.-on volt a cselekvés sora, rászolt ellenfelére:

— Itt vagy, gazember?

Aztán válasza sem várt, hanem rávetette magát *Antal* dr.-ra s elverte, amint csak tőle tellett. Sőt a kísérői, vagy hárman állítólag, szintén segítettek neki az ütlegelésben. S hogy ezuttal a dolognak fele sem volt tréfa, arról egy orvosi látélet is tanuskodik. A verekedő urak a btk. 301. § ába ütköző könnyű testi sértés címén, kölcsönösen feljelentették egymást, de csatlakozott *Öhler* né is az ura panaszához. Jövő héten lesz a két panasz együttes tárgyalása a budapesti büntető járásbírósnál.

§ *Rokszin* György dr. fogsága. Megirtuk nemrég, hogy *Rokszin* György, nagyváradi fiatal ügyvéd védője *hetvenötezer korona* óvadékot tett le, hogy *Rokszin* utjabban kitűzendő főtárgyalásig engedjék szabadon. A védő a *hetvenötezer* konát az elmúlt héten deponálta a nagyváradi királyi adóhivatalnál s egyidejűleg benyújtotta a kérvényt, amelyben részletesen előadta azokat az okokat, amelyek *Rokszin* György továbbfogatartását fölöslegessé teszik. A nagyváradi törvényszék vádpanácsa ma foglalkozott a szabadlábrahelyezésre vonatkozó kérvénnyel, *Korn* Lajos elnöksége mellett. A törvényszék a szabadlábrahelyezés iránt előterjesztett kérelmet elutasította s a deponált 75000 korona biztosítéki összeget nem fogadta el. A törvényszék ezt a határozatát röviden azzal okolta meg, hogy miután a vádpanács a vád alá helyezés alkalmával *Rokszin* György vizsgálati fogságát a főtárgyalásig hosszabbította meg, a törvényszék nem érzi magát hivatottnak, hogy a vádlottat a főtárgyalásig szabadon engedje.

§ Elítélték, mert aludt a színházban. Lehet-e valakit alvással megsérteni? Lehet-e valakit ezzel megkárosítani? *Newyorkban*, mint onnan írják, erre a kérdésre azt felelte egy bírő, hogy lehet. *Glabeer* Mária, egy másodrangu színház primadonnája, kártérítési pert indított egy *Norik* nevű férfi ellen. A primadonna keresetében elmondotta, hogy *Norik* ur esténként eljött a színházba és az előadásokat rendszerint át-aludta. Ez annyira bántotta játékközben *Glabeer* kisasszonyt, hogy gyakran elvétette a szerepét és a sok hibázás miatt utóbb fölbontották a szerződését. Ezért az okozott csekély hatezer dollárnyi kár megtérítését követelte. A bírónak eleintén hihetetlenül hangzott az egész dolog, de azután az alperes mindent ráhagyott és azt a különös magyarázatot fűzte hozzá, hogy a felesége szörnyen féltékeny. Talán az egész világon nincs több ilyen féltékeny asszony, aki még az ura alvására, álmaira is féltékenykedik és nem engedi őt otthon aludni. *Norik* ur ezért kénytelen volt a színházba menekülni, ahol háborítatlanul és jóízűen tudott aludni. A bírő ezek hallatára ide-oda bólogatta a fejét, majd a következő ítéletet mondta ki: A színész úr kétségtelenül megkárosodott, miért is el kellett az alvó színházlátogatót itélni. Azonban csupán négyszáz dollárra, mivelhogy az ilyesmiről nem tehet az olyan ember, aki csak eszköze a feleségének. Hogy a pórnek *Norik* és *Norikné* között odahaza milyen utó-játéka lett, arról sajnos, mit sem tud a krónika.

Rendkívüli olcsó árakban árusítunk

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 7. — Telefon 475. szám.
Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

Aradi Ipar- és Népbank

Intézeti tőke 3,300.000 korona.

Mária-Radnán

egy értékesebb ház és telek előnyös feltételek mellett

Eladó.

Betéteket

1122 a lehető legjobban kamatoztat.

SPORT.

+ Maione vivóakadémiája e hónap 20-án lesz a Fehér Keresztben. A népszerű mester akadémiája iránt nemcsak sportkörökben, de a laikusok között is általános az érdeklődés

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Visi. Abszolut közölhetetlen.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A magyar kormány pénzügyeinek. Bécsből jelentik: A Rothschild-csoport Bécsben időző tagja ma délután az Osztrák Hitelintézet helyiségében egy előkészítés alatt levő osztrák és magyar járadéküzletről tanácskozott a tanácskozásban Ullmann Adolf, a Magyar Hitelbank vezérigazgatója is részt vett, aki ma érkezett Berlinből Bécsbe. Ullmann beszámolt berlini utja eredményéről és jelentette, hogy mérvadó pénzügyi körökben megvan a hajlandóság közreműködni a magyar koronajáradék átvételéhez, de hangsúlyozta, hogy a német járadékpiac átvételi képessége rendkívül exponált és korlátolt. Az új magyar kölcsönt az állami pénzügyi szükségletek fedezésére és a bankok által átvett pénztári jegyek refundálására fogják fordítani, amiből a magyar pénzügyminiszter eddig 25 millió koronányit bocsátott ki. A 215 millió korona összegű kincstári jegyek beváltását most nem tervezik. Ez csak decemberben esedékes és erre a célra a párisi piacon felveendő 500 millió frankos kölcsön fog szolgálni.

Budapesti áru- és értéktáza.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 10

Készáru: Kínálat, vételkedv mérsékelt, 5 ezer mm. tartott. Amerika 2-el magasabb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	8.15—8.18	8.14—8.15
Buza 1910. áprílisa	13.28—13.29	13.20—13.21
Zab 1910. áprílisa	7.26—7.27	7.26—7.27
Rozs 1910. áprílisa	8.41—8.42	8.39—8.40
Buza 1910. októberre	10.93—10.94	10.90—10.91
Buza 1910. májusra	13.24—13.25	13.16—13.17
Rozs 1910. októberre	8.18—8.19	8.10—8.11

Zárul 5 órakor.

Cseppkút hitelrészvény	691.—
Magyar hitelrészvény	826.—
Közl. vasút	135.75

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. március 10

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	12.70—12.80
76	12.80—12.90
77	12.90—13.00
78	13.00—13.10

Buza (Temesvári kerek. ár):

75 kilogrammos új	12.60—12.70
Rozs új	7.90—8.00
Árpa új	6.20—6.30
Zab új	6.60—6.70
Tengeri régi	5.75—5.80

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Március 10. —

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 167—68 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 167—168 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 168—172 fillérig.

Sertéselészám: március hó 7. napján volt készlet 26697 darab, március 8. napján felhajtott 60 darab, márc. 8. napján elszállított 123 darab, március 9. napjára maradt készletben: 26,634 darab.
A hizott sertés üzet irányzata szállár.

Felelős szerkesztő:
BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Pénteken, 1910. évi március hó 11-én:

C) bérlet. C) bérlet.

Ujdonság, itt először:

A sötét pont

Vigjáték 3 felvonásban. Írták: Kadelburg Gusztáv és Presber Rudolf. Fordította: Hajó Sándor.

SZEMÉLYEK:

Kuckrott	Polgár S.	Imre, a fiuk	Beregi S.
Flusnelda	Benkőné	Brinkmayer	Leővey
Hans	Ditrői Mór	Lothén	Molnár Ilona
Elza	Harmath J.	Gr. Woodleigh	Delly
Baró Bühnem	Várnay Jenő	Ida	Pataky Ilona
Mária Lujza	Follinuszé	Anton	Szabó

Kezdete este 7 óra fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. március 11-én, pénteken:

1. Carneval a Rivierán. Látványosság. — 2. A jóslat. Bohózat. — 3. Birmai pagoda. Természet után. — 4. A szeszélyes asszony. Bohózat. — 5. A St. Michel hegy. Természet után. — 6. Ket. szobalány. Mulatságos. — 7. Edward fia. Történelmi dráma.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Helyérek: I-ik hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTER.

*zél gyomor, vesé-hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.*

KAPHATÓ Nagy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
6341 Aradon

Folyó hó 8-án este egy sárga szőrű 3 $\frac{1}{2}$ éves kanca csikó homlokán fehér csillaggal elbitangolt, felkérem a feltalálót, hogy adja tudtul Kuzman György aradi lakosnak Séga, Eke-utca 5., a tulajdonosnál. 1826

Tégla kapható

alulirotnál, valamint
ujjonnan építendő

háza kölcsön is.

Parcellázásokat elfogadok.

Kirle Antal

téglagyáros 1825

Flórián-utca 6/b. szám, 5. ajtó.

„SAVOY“

BUDAPEST, VIII. József-körút 16.

a Nemzeti Színház közvetlen közelében.

* NAGYSZÁLLODA *

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. Lift. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 kor.-tól feljebb. Másrangú étterem. 1258

Fél munka!
Kétszeres eredmény!

Dr. Oetker
sütőporának

használatánál ezek a legzsebbebbitőbb előnyök: dr. Oetker receptje szerint a tészta sokkal könnyebben dagasztódik e 1 óra múlva előtűnik áll a szépen kelet, illatos sült kuglot.

As összes itásták nagyobbak, rákábbak és könnyebben emészthetők dr. Oetker sütőporának alkalmazása mellett.

Egyszeri kísérlet állandó használatra vezet.

Dr. Oetker készítményei minden fő- és gyarmatárú üzletben kaphatók 205

Bársony és bőrpapucsok

minden féle színben és fajtában legolcsóbb és legjobb kivitelben kaphatók 1208

Hovács Mihály-nál,
Hódmezővásárhelyen

Malom-utca 6. sz.

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök bárhova.

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy

czipész-üzletemet
műhelyemmel együtt

Boros Béni-tér 9. sz.
alá helyeztem át,

hol raktáron tartok saját készítményű mindennemű női- és férfi-cipőket legjutányosabb árak mellett. Mérték utáni rendeléseket izé- ses kivitelben pontosan elkészíték ugyszintén javításokat is. További szives pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

Czernóczky Imre,
urí és női cipész. 561

Czipész-üzlet áthelyezés!

Van szerencsém az igen tisztelt vevőimet és a nagyközönséget értesíteni, hogy régi jóhírnévnek ör- vendő 996

cipészüzletemet
szemben Kossuth-utca 8. sz. alá helyezem át, hol is a mai kor igényeinek teljesen ujon- nan rendezem be.

Főtörekvésem, hogy saját ké- szítményű legdivatosabb női, férfi és gyermek-cipőimmel legju- tányosabb árak mellett igen tisztelt vevőimet kielégítem.

Szives pártfogást kér, kitűnő tisztelettel

Czernóczky Mihály,
urí és női cipész.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a legmagasabb ár mellett veszek mindenféle hass- nait férfi-ruhákat, ugyszintén utazó és városi bundákat, valamint bármilyen gyártmányú bútorokat, ebédli és hálószoba berendezé- seket.

Kivánatra bármely időben a házhoz megyek és készpénzfelvétel mellett a megvásárolt tárgyakat azonnal elszállítatom.

Felmerülő b. szükségleteinél kérem a n. é. közönség b. párt- fogását

kiváló tisztelettel

Menczer Márton
Arad, Árpád-tér 5.
Zsidó templom-épület. 1241

Afrana
a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizá- rólagos raktár: 346

Koch Dánielnél
Deák Ferenc-utca 42.
:: Kedvező fizetési feltételek. ::

Alkalmi vetelek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben. Arad legna- gyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor
órák és ékszerész 301
Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és bríl- liáns tárgyak a legmagasabb árban meg- étotnek vagy más tárgyra átcsereítotnek

TELEFON 438 TELEFON 438

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt vevőimet és az urihölgy közönséget értesíteni, hogy Arad, Zrinyi- utcában Amtman M.-né cég alatt

női kalap divattermemet
személyes vezetésem alatt megnyitottam.

Legujabb divatu tavaszi modell kalapjaim megérkeztek, igen kérem szives további pártfogásukat.

1075 Tisztelettel

Amtmann M.
női kalap divatterem.
Gyászkalap állandóan raktáron.

Ujjonnan berendezett üzletemben a legujabb divatu I. Hückel és Böhm-féle legkitűnőbb minőségű vaiódi nyulszőrből és saját készítményű

Tavaszi és Nyári kalapjaimból
nagyválasztéku raktárt tartok.
Női model szálmaklapok nagy raktár.

Ugyszintén panama és más kalapok festését, javítását és tisztítását jutányos áron elfogadom, cilinderek vasalását azo- nal eszközölöm.

A t. közönség szives pártfogását tisz- telettel kéri 301

Bittenbinder Konrád
Arad Deák Ferencz-utca 24. sz.

Uj kárpitos és diszító műhely

Van szerencsém a n. é. közön- séget értesíteni, hogy Arad, Boczkó- utca 11. szám alatt egy

kárpitos és diszító műhelyt
nyitottam. — Raktáron tartok min- dennemű divánok, ottománok, mat- racok és összeállítható vaságyakat legjutányosabb árak mellett.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat házon kívül is, ugyszintén javítások szolid és fi- gyelmes kiszolgálással.

Szives pártfogásért esedezik

Schreier János,
kárpitos és diszító 1142
Boczkó-u. 11.

TELEFON 58. TELEFON 58.

Aki szilárd és tartós, legjobb minőségűnek elismert

homokmész-kő téglát

kiván beszerezni, kérjen árajánlatot

az első perjámosi téglagyár és mészégető aradi fióktelepétől.

Iroda és gyár az Óvár-téren. 675

Tisztelettel

Böser Mihály és Társai.

Gondos anyák legjobban cseleksze- nek, ha gyermekeik- nek átlátszó tiszta kei- lemes izü Hajós-féle

Csukamájolajat adnak.

Jó és kellemes ízénél fogva felnőttek és gyermekek egy- aránt szivesen veszik; a gyomrot nem terneli, sőt az étvágyat még fokozza. Ara egy üvegnek **2 korona.** Ovakodjunk mindennemű keveréktől (Emulsiók) mert azok mindenféle idegen szert tartalmaznak és csak alig csukamájolajt.

Fagydagánatok elmulasztására **Fagyviszke- tegség** biztos megszűntetésére

legjobb szer a „Frigin“. Ara 1 üveg ecsettel és uta- sitással **70 fillér.**

Legjobb fekete a „Melogen“. Egy pár perco alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ara **2 korona.**

Kitűnő amerikai a „Niter“ 6 darab egy eredeti fémdolozban **2 ko- rona.** 421

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád
gyógyszertárában ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

APRÓ HIRDETÉSEK.**Egy jóforgalmu szatécshüzlet**

joggal, berendezéssel együtt más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1829

Három utcai

fürdő és előszoba áthelyezés miatt Vécsey-utca 8. átadó májustól. Lakbér 900 korona, értekezhetni ugyanott. 1830

Ügyvédi iroda

részére kerestetik egy ügyes gépiró kisasszony Cim a kiadóban. 1819

Az aradi zsidó hitközség

templomépületében több üzlethelyiség egyenként, valamint jelenlegi állapotában bérbeadandó f. é. május hó 1-ére. 1130

Széna-, árpa-, zab- és buza-

szalma eladó Wiesenmayer Jánosnál, Ujszentanna, 617. házszám. 1060

Épületfaüzletembe

azonnal alkalmaznék elárúsító segédet teljes ellátás (mosást kivéve) és havi 45 korona fizetés mellett. Csakis olyanok pályázhatnak, kik románul folyékonyan beszélnek és bizonyítványokkal igazolják, hogy gyakorlott elárúsítók. Singer József, Csermő. 1815

Kis és nagy birtokokat,

házakat, telkeket, bérleteket megbízóim részére keresek, ugyszintén eladok vagy cserélek. Jelzőlog, vagy törlesztéses kölcsönöket folyósítatok. Fritsch, Arad, Dezső-utca 16. 1828

Üzlethelyiség

Arad legforgalmasabb helyén irodahelyiséggel egybekötve olcsó árban május 1-re kiadó. Bővebb felvilágosítás József-főherceg ut 9. gépraktárban. 1838

Tavaszi divat album

utcai, házi toilette, costum, blous és alj, valamint gyermek divat-album. Összesen 700 divatképet tartalmaz, a vaskos könyv ára K. 2-50. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Megjelentek az összes francia nagy tavaszi divatlapok. 671

Telefon 348.
Husserl Manó
bádigos
vizvezeték szerelő.
Javitások 161
olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

Modern hálószobák

és egyéb butorok jutányos áron eladók Molnár Antal urnál, Part-utca 4. 1179

Szöllőkarót

7 láb magasat prima tölgyfából szállít waggon számra Branyicska állomásról Vass József fakereskedő Ujarad. 1212

Egy jókarban levő

Bözendorfer-féle hosszú zongora eladó. Bővebbet Pöltenberg Ernő-utca 8. földszint. 1255

Jözsőbb egyén,

ki katonai kötelezettségének eleget tett, nagyobb fűszerkereskedésben avagy mint raktárnok, állá t keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1301

Cimbalomtanítást

elvállalok kezdők és haladóknak, jutányos árban, biztos módszerrel. Cim a kiadóhivatalban. 1302

Társadalomtudományi

filozofiai és egyéb tudományos művek (minden, a mi magyar nyelven megjelent) kaphatók kölcsönzésre Kerpel Izsó kölcsönkönyvtárában, Aradon. Telefon 385. sz. Ugyanilyen művek eladásra is kaphatók új és használt állapotban. Rongált dobozu levélpapírokat minden elfogadható árban árusítom. 525

Eladó kocsik.

Egy Kölber-féle phaeton hajtókocsi luxus kiállításban egy Kölber féle amerikaner, továbbá egy vászonfedelű vis-a-vis eladó Bővebbet Erzsébet-körut 22. a házmesternél. 1294

Telefon 135.

GELLER I.

ékszerész.

Zsebórák és VALÓDI ezüstárak

nagy raktára.

ARAD,

Andrassy-tér 14.

Alkalmi vétel!

A már fennálló vásár alkalmával kitűnő minőségű karisbadi, fayance, majolika és

TARAKOTA**porcellán áruk**

gyári áron adatnak el a

Ferencz-téren felállított sátorban. 1282

Igen ajánlatos, hogy menyasszonyi és alkalmi ajándéktárgyakat most szerezzük be, mert ilyen alkalmas vétel csak igen ritkán kínálkozik, különösen most, a mikor a legszebb, legfinomabb és legmodernebb ujdonságokkal szolgálhatok t. vevőimnek.

Tisztelettel kérem a n. é. közönség szives támogatását.

Himmler H., Ferencz-tér.

PETROSAFROL

Bevált készítmény a hajnövés előmozdítására, a fejbőr erősítésére, hajhullás és korpaképződés megakadályozására.

A Petrosafroltól a haj selyempuha, rugganyos lesz.

ÁRA 1 KORONA. 361

6 üveget ingyen láda és csomagolásban bérmentve küld

FÖLDES KELEMEN

gyógyszerháza ARAD.

Minden üveghez részletes utmutatás van mellékelve miként használandó e készítmény és miként ápoljuk hajunkat, hogy az egészséges szép s tömör legyen.

A készítmény ártalmatlanságáért teljes garanciát vállalok.

Tavaszi ujdonságok:**Rendelésszerűen készült női costumök**

toilettek, felöltők, köpenyek legelegánsabb
kivitelben és nagy választékban

RADÓ GYULA

női divatáruházában

1263

ARAD, a Minorita templommal szemben.

Külön mérték osztály.

Telefon szám 238.

